

UNIVERZITA KARLOVA
EVANGELICKÁ TEOLOGICKÁ FAKULTA

Bakalářská práce

Marián Kuffa a jeho přístup k lidem v nouzi

Ingrid Tulejová

Katedra filozofie a teolog

Vedoucí práce: Mgr. Michael Martinek, Th.D.

Studijní program: Sociální práce (B7508)

Studijní obor: Pastorační a sociální práce

2017

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem tuto bakalářskou práci s názvem „Marián Kuffa a jeho přístup k lidem v nouzi“ napsala samostatně a výhradně s použitím uvedených pramenů.

Souhlasím s tím, aby práce byla zpřístupněna veřejnosti ke studijním účelům.

V Praze dne 6. prosince 2017

Ingrid Tulejová

Bibliografická citace

Tulejová Ingrid. Marián Kuffa a jeho přístup k lidem v nouzi.

Bakalářská práce [rukopis]. Praha: Evangelická teologická fakulta,
Univerzita Karlova, 2017. Vedoucí práce Mgr. Michael Martinek, Th.D.

Anotace

Tato práce pojednává o přístupu Mariána Kuffy k lidem v nouzi. První část práce se zabývá životem Mariána Kuffy, dětstvím, vlivem rodiny na utváření jeho osobnosti až k rozhodnutí stát se knězem a začátkům jeho činnosti v Žakovcích. Druhá část práce popisuje nejčastější příčiny sociálního vyloučení, zvláště z pohledu Mariána Kuffy, dále nastiňuje chod v běžných terapeutických komunitách, poté se věnuje přímo Institutu Krista Velekněze, jeho jednotlivým zařízením a specifickému pohledu Mariána Kuffy na resocializaci sociálně vyloučených lidí. V poslední části se práce snaží vystihnout pozitiva a negativa činnosti Mariána Kuffy.

Klíčová slova

Marián Kuffa, Institut Krista Velekněze, sociálně vyloučení lidí, resocializace, pastorec, sociální práce

Summary

This bachelor thesis deals with Marian Kuffa's approach to people in need. The first part of the thesis deals with Marian Kuffa's life, childhood, influence of his family in forming his personality, his later decision to become a priest and the beginning of his social activities in Zakovce, Slovakia. The second part of the thesis analyzes the most common causes of social exclusion, especially from Marian Kuffa's point of view. Further, the author describes life of people in need in common therapeutic communities and pays special attention to

everyday life in the Institute of Christ the King Sovereign Priest in Zakovce, Slovakia and its facilities. The focus is on the specific approach of Marian Kuffa to the resocialization process of the socially excluded people. In the last part, both the common and Kuffa's approaches are analyzed and compared, the pros and cons of both are stated.

Keywords

Marian Kuffa, Institute of Christ the King Sovereign Priest, socially excluded people, resocialization process, pastoral care, social work

Poděkování

Ráda bych poděkovala Mgr. Michaelu Martinkovi, Th.D., za jeho cenné rady, připomínky a podporu při vedení mé bakalářské práce. Díky patří také mým spolusestrám, které mne po celý čas studií podporovaly, a mému zaměstnavateli Mgr. Luboši Hoškovi a kolegům za velkou trpělivost.

Obsah

Úvod.....	9
1. Marián Kuffa.....	11
1.1 Dětství a dospívání	12
1.2 Cesta ke kněžství	13
1.3 Začátek působení Mariána Kuffy v sociální oblasti	14
2. Sociální vyloučení a bezdomovectví	16
2.1 Pojmy.....	16
2.2 Příčiny sociálního vyloučení.....	19
2.2.1 Vliv doby.....	19
2.2.2 Vliv rodiny.....	20
2.3 Terapeutické komunity (TK).....	22
2.4 Faktory působící v TK.....	23
2.4.1 Týdenní rozsah léčby v TK.....	23
3. Institut Krista Velekněze	25
3.1 Institucionální rozměr IKV	25
3.2 Financování	26
3.3 Organizace práce a personalistika.....	27
3.3.2 Vybírání pracovníků	29
3.4 Zařízení Mariána Kuffy.....	30
3.4.1 Útulek a resocializační středisko pro muže v Žakovcích	31
3.4.2 Domov sociálních služeb pro tělesně postižené.....	34
3.4.3 Domov pro osamělé rodiče	35
3.4.4 Útulek a resocializační středisko pro ženy v Lubici	37
3.4.5 Chráněné dílny	38
3.4.6 Zařízení pro seniory v Osuši na Slovensku	38

3.4.7 Zařízení pro seniory v ČR	39
3.5 Pravidla klientů v IKV	40
3.5.1 Podmínky přijetí do IKV	41
3.5.2 Denní program v IKV	42
3.6 Cíle Institutu Krista Velekněze (IKV)	43
3.6.1 Cíle IKV v duchovní oblasti	44
3.6.2 Cíle IKV v sociální oblasti	44
3.6.3 Cíle IKV v přímé práci se sociálně vyloučenými lidmi	45
3.7 Spirituální potřeby bezdomovců	46
3.7.1 Odpověď Institutu Krista Velekněze na spirituální potřeby bezdomovců	47
3.8 Resocializace	50
3.8.1 Pojem resocializace	50
3.8.2 Základ resocializace	51
3.8.3 Hodnoty v resocializaci	51
3.8.4 Bezdomovec je nemocný na lásku	53
3.8.5 Sociální byty	54
4 Srovnání	56
4.1 Výhody IKV oproti běžným sociálním zařízením	56
4.1.1 Rodinný systém	56
4.1.2 Důvěra	57
4.1.3 Bůh	57
4.1.4 Symbióza více zařízení	58
4.2 Nevýhody a rizika IKV oproti běžným sociálním zařízením	59
4.2.1 Mnoho klientů a málo personálu	59
4.2.2 Zneužívání dobroty druhých	60
Závěr	61
Seznam literatury	63

Úvod

Institut Krista Velekněze (IKV) je křesťanské zařízení, jehož ředitelem je římskokatolický kněz Ing. Mgr. Marián Kuffa, Dr.h.c. Se svými spolupracovníky se v Institutu věnuje lidem, kteří jsou v tíživé životní situaci, lidem sociálně vyloučeným. Tito lidé mají často problém se závislostmi na alkoholu a drogách nebo to jsou lidé propuštění z vězení, z ústavů výchovné péče, z dětských domovů a prostitutky. Také se zde ovšem najdou lidé staří, nemocní a tělesně postižení, kteří se o sebe sami nedokáží postarat. Všichni tito lidé se nacházejí na okraji společnosti. Cílem Institutu je dát lidem naději a najít smysl života, to pokládá Institut Krista Velekněze za zásadní a věří, že to změní klienty i pomáhající.

Cílem této práce je popsat přístup Mariána Kuffy v práci s lidmi v nouzi a srovnat ho s běžnou činností terapeutických komunit nebo sociálních zařízení.

Pro tuto práci budu používat odbornou literaturu, dostupný materiál Institutu Krista Velekněze, knihy o Mariánu Kuffovi, jeho přednášky, vlastní zkušenosti z prožité praxe v IKV, informace z rozhovorů s Mariánem Kuffou, také informace od jeho spolupracovníků a z rozhovorů se samotnými klienty.

V první kapitole této práce se seznámíme s osobností Mariána Kuffy. Bude popsáno rodinné prostředí a Mariánova cesta ke kněžství a k založení Institutu. Zmíněn bude i výchovný vliv jeho rodiny na jeho

povolání a osvojování životních hodnot, tak jak je on sám reflektuje a popisuje.

V druhé kapitole objasníme pojem sociálního vyloučení, bezdomovectví a další pojmy, které se v práci často vyskytují. Dále bude přiblížen chod běžných terapeutických komunit.

Ve třetí kapitole se budeme věnovat Institutu Krista Velekněze, jeho aktivitám, cílům a objasníme způsob výchovného stylu, který má vést k resocializaci klientů.

Ve čtvrté kapitole se pokusíme ze zmíněných informací vystihnout specifika přístupu Mariána Kuffy k lidem v nouzi z pohledu sociální práce jako oboru.

V závěru práce budou shrnuty získané poznatky.

1. Marián Kuffa

Tato kapitola je zaměřena na osobu Mariána Kuffy, katolického kněze žijícího na Slovensku, který se dlouhodobě věnuje lidem na okraji společnosti.

Marián Kuffa jako dítě prožil dost těžkých chvil, ale tyto těžkosti ho nezlomily, naopak z nich čerpá ve své službě. Umí ze všech situací vytěžit to dobré. Prožité těžkosti mu pomáhají v hlubším pochopení těch, kteří se v těžkostech nacházejí. Z přijaté lásky může lásku nyní dál dávat. Dětství Mariána velmi ovlivnilo a často o zážitcích z dětství mluví, proto považuji za důležité zde zmínit některé momenty, které byly podstatnými milníky při formování jeho osobnosti.

Pro zajímavost zmíním, že v roce 2010 při příležitosti Světového dne sociální spravedlnosti získal Marián Kuffa z rukou ministryně Věry Tomanové z Ministerstva práce, sociálních věcí a rodiny Slovenské republiky Zlatou medaili za dlouholetou pomoc lidem v nouzi a za vybudování sociálního centra v Žakovcích.¹ A v roce 2013 v rámci udělování cen Filantrop roku, získal Marián Kuffa speciální cenu za přínos komunitě.²

¹ Srov. <http://www.notabene.sk/?advokacne-aktivity&novinka=1235>.
[online]. [cit. 2017-11-16].

² Srov. <https://www.webnoviny.sk/filantropom-roka-je-miro-bilik-za-pomoc-onkopacientom/>[online]. [cit. 2017-11-16].

1.1 Dětství a dospívání

Marián Kuffa se narodil 24. 12. 1959 na Slovensku v Kežmarku. Otec Mariána Kuffy byl agresivní alkoholik. Marián jako dítě kvůli chování svého otce velmi trpěl, mnoho nocí proplakal a také se mu stalo, že šel do školy zkrvavený a hladový. Marián říká, že díky těmto zkušenostem rozumí alkoholikům. Ve svém těžkém dětství vidí i Boží přípravu pro nynější službu. Jeho otec byl tvrdý a matka zase jemná. Sám o své výchově říká: „Kdybych měl pouze jemnou školu své matky, chlapi v Žakovcích by mě zabili. Kdybych měl pouze otcovu školu, tak bych já zabil je. Pán Bůh mi dal kousek z matky a kousek z otce.“³

Marián Kuffa navštěvoval gymnázium, chodil do sportovní třídy, úspěšně se věnoval gymnastice, v Rusku dokonce vyhrál první místo.⁴ Chodil také na karate a získal černý pásek. Jeho dalším oblíbeným sportem je horolezectví a jízda na koni.

Na vztah Mariána Kuffy k Bohu velmi pozitivně působila a dávala mu dobrý příklad jeho matka. Marián v ní měl velký vzor, vždy pomáhala chudým kolem sebe. Příkladem matčina vztahu k Bohu a její statečnosti je například následující událost, o které Marián Kuffa vypráví: Matka se s pláčem vrátila z práce, byla učitelkou. Přišla, svolala děti kolem sebe a řekla: „Děti, dnes mi dali ve škole na výběr: „Buď kostel, anebo škola. Já jsem si vybrala kostel! Zůstaňte i vy věrní kostelu a oltáři!“ Potom ji poslali učit do romské osady a dali jí nejnižší učitelský plat v okrese.⁵

³ Srov. LIŽIČAR, Martin. *Boh za teba bojuje do poslednej chvíle*.s.19..

⁴ Srov. LIŽIČAR, Martin. *Boh za teba bojuje do poslednej chvíle*.s.36.

⁵ Srov. LIŽIČAR, Martin. *Boh za teba bojuje do poslednej chvíle*.s.46.

1.2 Cesta ke kněžství

Cesta Mariána Kuffy ke kněžství nebyla hned tak jasná. Měl v plánu se oženit a mít dceru. První myšlenka, že by snad mohl být knězem, se objevila na vysoké škole. Tam Marián Kuffa poznal kněze, který ho velmi oslovil. Jmenoval se Laco Vrábel.⁶ Mariánovi se líbil jeho přístup ke studentům. Tento kněz míval večerní mše svaté pro studenty, po mši svaté s nimi zůstával až do půlnoci a jeho fara byla otevřená pro všechny. Tehdy si Marián Kuffa řekl, že kdyby měl být knězem, chtěl by být jako Laco Vrábel, mít otevřenou faru pro všechny.⁷ Nyní je fara Mariána Kuffy opravdu otevřená všem.

Po vysoké škole chtěl Marián Kuffa pracovat v horské službě v Tatrách. Uvědomoval si ale, že by byl problém běhat z horské chaty na mši svatou – mohl by se tak z něj stát vlažný křesťan, jak ho varoval jeho rodný bratr. Proto se této práci vzdal, i když si ji velmi přál a měl už podepsanou smlouvu. Nakonec šel pracovat do Státních majetků do Toporce a poté do pojišťovny. Jedna příhoda z pojišťovny vypráví o statečnosti Mariána Kuffy. Jednou, když měli v pojišťovně schůzi, dávali jim podepsat listinu proti Chartě 77. Když přišla řada na něj, řekl, že nepodepíše, protože Charta 77 hlásá náboženskou svobodu a s tím on souhlasí. Listinu tedy nepodepsal, a tím prokázal svou statečnost a lásku k Bohu.⁸

⁶Ladislav Vrábel sa narodil 28.7. 1947 v Ladcoch. Během své kněžské služby spolupracoval na šíření tehdy zakázané náboženské literatury. Působil jako dobrovolník ve vojenských útvarech, dětských domovech, domovech důchodců, nemocnicích a věznicích. Velkou péči věnoval pastorační mládeže, lidem v nouzi a tělesně postiženým.

⁷Srov.LIŽIČAR,Martin. *Boh za teba bojuje do poslednej chvíle*.s47.

⁸Srov.LIŽIČAR, Martin. *Boh za teba bojuje do poslednej chvíle*.s 51.

A nyní se podíváme, co vedlo Mariána Kuffu k rozhodnutí stát se knězem. Mariánovým velkým koníčkem bylo horolezectví. S humorem říká: „V roce 1989 byla móda padat, tak jsem spadl i já, a to z Gerlachu.“ Jako většina lidí chtěl Marián Kuffa původně založit rodinu, bylo to jeho velké přání. Při výstupu na Gerlachovský štít se s ním utrhl kámen a on letěl dvacet metrů z dvoutisícové výšky střemhlav dolů, zachytil se na poslední skobě. Marián Kuffa to líčí takto: „Připadal jsem si jako mistr světa. Chytil jsem se jistojistě pevného chytu, ten se vytrhnul – a tak se otočil můj život.“ Záchraná akce šesti záchranářů trvala celkem třináct hodin. Poté ležel v nemocnici v Popradu a tam si začal poprvé klást otázky: „Proč jsme vlastně tady? Kam kráčíme? Kam spěcháme? Proč je dobré být dobrý?“ Nikdo mu na jeho otázky neuměl odpovědět. Stáhl se ze světa a slíbil Bohu, že když mu dal život, zase mu jej vrátí, a to posvěcený. Tehdy se rozhodl, že se bude věnovat těm, kteří to nejvíce potřebují. Ve třiceti letech vstoupil do semináře, aby se stal knězem. Jeho život se tímto úplně obrátil.⁹

1.3 Začátek působení Mariána Kuffy v sociální oblasti

Marián Kuffa začal již v semináři jako bohoslovec pracovat s muži na okraji společnosti a od roku 1994 působí jako římskokatolický kněz v Žakovcích.¹⁰

Marián Kuffa ještě jako bohoslovec požádal biskupa o polorozpadlou faru v Žakovcích. Fara byla v dezolátním stavu. Biskup

⁹Srov. https://www.youtube.com/watch?v=sHQulGILi2w&feature=player_embedded [online]. [cit. 2017-06-10].

¹⁰Srov. <https://www.po-kraj.sk/sk/samosprava/udaje/cena-psk/cena-predsedu-psk/rok-2007/ing-mgr-Marián-kuffa-d-hc.html>. [online]. [cit. 2017-10-31].

namítl, že mu nemůže dát peníze na opravu. Marián odpověděl: „Já od vás nežádám peníze.“ Na otázku co tedy chce, odpověděl: „Požehnání.“ A to také dostal.¹¹

Původně měl v plánu starat se o tělesně postižené, ale protože začali přicházet bezdomovci, začal se starat o ně.¹² Jak Marián Kuffa vypráví, začal bez peněz, měl pouze pět set korun v kapse. Ze začátku s ním pracovali a žili dva chlapci, z nichž jeden byl propuštěn z polepšovny, druhý z věznice. Jedli málo, spali na zemi přikrytí pytlí, mezi nimi běhaly myši. Mariánovi z vysílení začaly padat vlasy, kývaly se mu zuby, slábl mu zrak, ale nevzdal to. Když ho navštívili rodiče a viděli ho, chtěli, aby se vrátil domů. Marián namítl: „Pokud mí chlapci hladoví, ať i já hladovím. Kdybych je opustil, byl bych obyčejný teoretik.“¹³

Postupem času lidí přibývalo. Přicházeli lidé z ulice, z vězení, z dětských domovů, alkoholici a další. Začali pomáhat i lidé z vesnice, posílali mléko, chléb, jednou poslali i kozu, darovali okna a mnoho dalších věcí. Materiál na stavbu získávali lidé z komunity tím, že bourali objekty pouze za materiál a z toho materiálu pak sami stavěli. Nyní na místě polorozbořené fary stojí velké zařízení, kde je i nemocnice pro staré, nemocné a tělesně postižené klienty.

¹¹Srov.KUFFA, Marián. *Maturita z lásky: Za nesmrtnu dušu znesiem všetky kopance*.s.43.

¹² Srov.LIŽIČAR, Martin. *Boh za teba bojuje do poslednej chvíle*.s 84.

¹³ Srov.LIŽIČAR, Martin. *Boh za teba bojuje do poslednej chvíle*.s 121.

2. Sociální vyloučení a bezdomovectví

V začátcích své práce s bezdomovci Marián Kuffa postupoval tak, že ráno dal všem požehnání a pak šli všichni pracovat. Další modlitební program nebyl. Po nějakém čase se rozhodl, že nechce dělat pouze sociální práci, ale také charitu. V této kapitole budou tyto a další pojmy objasněny. Vysvětlíme pojmy sociálně vyloučený člověk a bezdomovec. Shrňeme, jak bezdomovectví popisuje odborná literatura, kdo je v ní považován za bezdomovce a jak tento pojem používá Marián Kuffa.

2.1 Pojmy

Sociální vyloučení

Sociální vyloučení je nedostatečná účast na životě celé společnosti. To znamená, že jednotlivec nebo skupina nemá přístup nebo možnost využívat instituce a služby, které jsou jinak dostupné celé společnosti. Na sociální vyloučení můžeme hledět jako na život v chudobě, který neumožňuje účast na životě společnosti a na trhu práce.¹⁴

Sociální vyloučení tedy znamená odsunutí na okraj majoritní společnosti. Projevuje se ztrátou zaměstnání, ztrátou finančních prostředků, vyloučením z rodiny a narušením vztahů s blízkými lidmi. S tím souvisí závislost na sociálních a charitativních službách, žebrání, krádeže, propadání závislostem atd.¹⁵

¹⁴ Srov. MATOUŠEK, Oldřich. *Slovník sociální práce*. s 205.

¹⁵ Srov. VÁGNEROVÁ, Marie, Ladislav CSÉMY a Jakub MAREK. *Bezdomovectví jako alternativní existence mladých lidí*, s. 9.

Bezdomovectví

Bezdomovectví neznámá pouze to, že dotyčný nemá stálé bydlení, jeho význam je širší. Do problematiky bezdomovectví spadá kromě ztráty bydlení také ztráta domova a sociální vyloučení.¹⁶

Marián Kuffa tvrdí, že bezdomovcem může být i podnikatel v saku. „Může mít čtyři auta, pět chat a střílí si kulku do hlavy. Proč? Nikdy neměl domov. Domov, to nejsou čtyři stěny, domov to je místo lásky.“¹⁷ Jak je vidět, Marián Kuffa neposuzuje bezdomovectví pouze podle hmotného zajištění nebo podle toho, zda má člověk kde bydlet, ale podle toho, zda má člověk místo, kde se cítí milován.

Z počátku své činnosti sbíral Marián z ulice všechny bezdomovce bez rozdílu. Nyní už to tak nedělá. Rozlišuje bezdomovce na skutečné bezdomovce a na tuláky.¹⁸

Bezdomovec

Podle Mariána Kuffy je bezdomovcem ten, kdo se chce někam vrátit, ale má překážku, kterou nedokáže odstranit, takovému bezdomovci je možné pomoci.¹⁹

Tulák

Tulák, ten se chce jednoduše dál toulat. Tulákům Marián Kuffa nepomáhá. Na otázku, co s tulákem, odpovídá, že i tulák může získat

¹⁶ Srov. VÁGNEROVÁ, Marie, Ladislav CSÉMY a Jakub MAREK. *Bezdomovectví jako alternativní existence mladých lidí*. s. 9.

¹⁷ Srov. LIŽIČAR, Martin. *Boh za teba bojuje do poslednej chvíle*. s. 84.

¹⁸ Srov.ref.<https://www.youtube.com/watch?v=MCn-iEg2Ez4>. [online]. [cit. 2017-10-28].

¹⁹ Srov.ref.<https://www.youtube.com/watch?v=MCn-iEg2Ez4>. [online]. [cit. 2017-10-28].

status bezdomovce, a to se pozná tak, že začne aktivně spolupracovat s tím, od koho žádá pomoc.²⁰

Domov

Pod pojmem domov rozumíme chráněné bezpečné místo, k němuž se váže silná emocionální vazba. Je to místo setkávání a sdílení s nejbližšími lidmi našeho života. Je to bezpečné místo, protože je veřejnosti nepřístupné a odděluje osobní život od života práce. Je místem odpočinku.²¹ Marián Kuffa říká, že domov je místo lásky.

Sociální práce

Sociální práce je společenskovední disciplína, která poznání uvádí do praxe. Jejím cílem je odhalování, vysvětlování, zmírňování a řešení sociálních problémů. Sociální práce se snaží vytvářet příznivé společenské podmínky, a tím usiluje o sociální uplatnění lidí ohrožených sociálním vyloučením.²²

Charita

Charita je pomoc lidem v nouzi. Tato pomoc vychází z křesťanské lásky k bližnímu a z křesťanských hodnot. Katolická církev založila organizaci pod tímto názvem, která poskytuje sociální péči. Charitativní organizace znamená dobročinná organizace.²³

²⁰ Srov.ref.<https://www.youtube.com/watch?v=MCn-iEg2Ez4>. [online]. [cit. 2017-10-28].

²¹ Srov.MATOUŠEK, Oldřich. *Slovník sociální práce*.s 51.

²² Srov.MATOUŠEK, Oldřich. *Slovník sociální práce*.s 200.

²³ Srov.MATOUŠEK, Oldřich. *Slovník sociální práce*.s.73.

2.2 Příčiny sociálního vyloučení

Dříve než se začneme věnovat pohledu Mariána Kuffy na resocializaci sociálně vyloučených lidí, je důležité zmínit příčiny sociálního vyloučení. Zde je kořen problému a nebudeme-li znát kořen problému, nemůžeme sociálně vyloučeným lidem dobře pomoci. Odborná literatura nám vyjmenovává několik příčin sociálního vyloučení, jako jsou chudoba, politika, rasismus, stigmatizace, odlišnost, deviace, dobrovolnost a další.²⁴

Nyní se podíváme na problematiku blíže a popíšeme nejčastější příčiny sociálního vyloučení z pohledu Mariána Kuffy.

2.2.1 Vliv doby

Marián Kuffa vidí jednu z příčin v působení doby. „Lidé, kteří byli formováni komunismem, jsou touto zkušeností poznamenáni, protože komunismus všechno zakazoval – zakazoval dokonce i to dobré, a proto také neuspěl. Mladší lidé jsou poznamenáni liberalismem, ten naopak dovoluje vše, ale dovoluje i to zlé. Dobrá výchova znamená něco zakázat, a něco dovolit.“ Marián Kuffa nazývá dobu totality *tmou* a nynější dobu liberalismu *mlhou*. Pro něj samotného prý bylo snadnější zorientovat se v tom, co je dobré a zlé, době komunismu: „V komunismu zasvítíš baterkou a vidíš.“ Světlem je pro Mariána Kuffu evangelium. „Když žijeme evangeliem, vidíme jasně. V evangeliu se dozvíme, jak se máme chovat k sobě navzájem i k přírodě.“²⁵ Jako

²⁴Srov. MATOUŠEK, Oldřich, KŘIŠŤAN, Alois, ed. *Encyklopedie sociální práce*.s.232.

²⁵ Srov. https://www.youtube.com/watch?v=K_-QosgdeyQ
[online]. [cit. 2017-12-03].

příklad uvádí, že podle evangelia si máme podmanit zemi, to znamená pečovat o ni. „Z toho nám plyne, že když chceme stromy kácet, musíme stromy také sázet. Neznamená to klanět se stromu, ale ani zničit strom.“²⁶ A takto nás evangelium učí všemu, s čím se v životě setkáváme.

V mlze tak snadno nepomůže ani světlo, musíme kráčet velmi pomalu. „Mlha“ je používání polopravdy, a to dělá liberalismus. Jako příklad Marián Kuffa uvádí: „Liberalismus řekne: ‘Podívejte, listí je zelené,’ a my na to: ‘no podívejte, to je pravda’. A liberalismus k tomu dodá, že listí je zelené, a proto Bůh neexistuje. A lidé už nepostřehnou, že důkazy, které nám liberalismus předkládal, se týkaly pouze toho, že listí je zelené, a druhá polovina byla připojena bez odůvodnění. Toto je ta mlha. Liberalismus mladé lidi plete. Plete je v otázkách žádostivosti a lásky, mladí potom nedokážou rozlišit jedno od druhého.“ Marián Kuffa používá také pojmenování *totalitní liberalismus*. Tím chce říci, že liberalismus jde ještě dál. Jak to myslí, nám ukazuje na příkladu genderové problematiky. „Na začátku liberalismus říkal, že gender *můžeme*, ale nyní říká, že gender *musíme*.“²⁷ A toto všechno negativně ovlivňuje smýšlení a výchovu v rodinách.

2.2.2 Vliv rodiny

Vliv rodiny je další příčina, kterou Marián Kuffa zmiňuje. Tvrdí, že matka má v rodině zásadní roli. Samozřejmě i otec je důležitý a nezastupitelný. Ale zkušenost je taková, že když v rodině selže otec,

²⁶ Srov. <https://www.youtube.com/watch?v=ZvUA-eRRnw8>. [online]. [cit. 2017-10-27].

²⁷ Srov. <https://www.youtube.com/watch?v=ZvUA-eRRnw8>. [online]. [cit. 2017-10-27].

tak se to ještě dá nějakým způsobem zvládnout, ale jakmile selže matka, je to velký problém. Marián Kuffa říká: „S matkou selže celá rodina.“²⁸ Utkvěla mi jeho věta, když řekl, že nynější rodiny vychovávají budoucí bezdomovce.

Můžeme si položit otázku proč, vždyť u nás se matky o děti starají. Ano, často bývají samoživitelky nebo mají jiného muže, ale není u nás běžné, že by matka odložila dítě. Co Marián Kuffa považuje za selhání matky?

Marián Kuffa říká: „Domov je místo lásky. Srdcem rodiny je žena, muž je hlavou. Úloha ženy je být srdcem. Celé tělo spí, i hlava spí v noci a srdce pumpuje vždy. A to je matka. Mateřská láska ta funguje furt a z ní žije celé tělo. Matka vytváří teplo domova. Pokud ho matka nevytvoří, muž utíká do hospody a děti do ulic. Děti se stávají sirotky žijících rodičů.“ Podle Mariána Kuffy děti mohou mít všechn komfort, ale i tak jsou sirotky, protože nemají matku: Matka se věnuje například kariéře, titulům, ale ne rodině.²⁹

Marián Kuffa říká: „Dnešní svět nepotřebuje profesorky, dnešní svět potřebuje matky.“ Problém Marián Kuffa spatřuje v emancipaci žen. Emancipace se podle něj tváří, že chce ženě pomoci, ale výsledek je opačný, emancipace nejvíce ubližuje ženám.³⁰ Dále konstatuje: „Žena je emancipací dvakrát až třikrát přetíženější než muž. Muž přijde

²⁸Srov. http://zaostri.sk/data/article/file/287_cd3postavamatky.mp3
[online]. [cit. 2017-10-28].

²⁹ Srov. http://zaostri.sk/data/article/file/287_cd3postavamatky.mp3
[online]. [cit. 2017-10-28].

³⁰ RATZINGER, Joseph. *Zur Lage des Glaubens: ein Gespräch mit Vittorio Messori*. 7 kapitola s 75.

z práce, vyloží nohy na stůl a pustí si hokej. Žena přijde z práce, nasadí zástěru a začíná další šichtu. To je emancipace v praxi.“ Proto Marián Kuffa před emancipací varuje. Vysvětluje, že žena má být ženou a muž mužem. Žena nemůže nahradit muže a muž nemůže nahradit ženu.³¹

2.3 Terapeutické komunity (TK)

Abychom dokázali porovnat rozdílnost přístupu Mariána Kuffy v resocializaci sociálně vyloučených lidí, je důležité alespoň ve stručnosti načrtnout, co to terapeutická komunita je, a zmínit program běžného komunitního zařízení.

Terapeutickou komunitou může být myšlen způsob léčby, kterou ovlivňujeme pozitivně klienty. Tato léčba může probíhat v jakémkoliv prostředí - v nemocnici, ve škole, ve výchovných ústavech atd. Nebo je terapeutická komunita organizované léčebné výchovné prostředí, které je jako celek vytvořeno pro fungování určité komunity. A takovéto komunitě se budeme v této práci věnovat. V takové terapeutické komunitě klienti určitou dobu žijí. Optimální počet pro takovou komunitu je několik málo desítek klientů.³² Je důležité také zmínit, že běžné terapeutické komunity jsou rozděleny podle cílových skupin klientů.

³¹ Srov. http://zaostri.sk/data/article/file/287_cd3postavamatky.mp3
[online]. [cit. 2017-10-28].

³² Srov. MATOUŠEK, Oldřich, KŘIŠŤAN, Alois, *Encyklopedie sociální práce*, s. 427.

2.4 Faktory působící v TK

- ❖ Členství ve skupině - emocionální podpora
- ❖ Možnost sebevyjádření
- ❖ Konfrontace chování – zpětná vazba
- ❖ Nový náhled na své chování
- ❖ Motivace
- ❖ Příležitost ke korigování nepříznivých situací
- ❖ Nové informace
- ❖ Návik nových dovedností
- ❖ Příležitost pomáhat druhým

Na začátku terapie je zodpovědnost omezena, postupně je k ní klient veden v provozu zařízení, později začne pracovat pro sebe na opěrných bodech po svém propuštění z komunity. Přechody z jedné fáze do druhé jsou schvalovány na schůzích komunity. Po opuštění komunity klienti obvykle nastupují ještě do doléčovacího programu tzv. chráněného bydlení.³³

2.4.1 Týdenní rozsah léčby v TK

- ❖ individuální psychoterapie (1 hodina),
- ❖ skupinová a komunitní psychoterapie (18 hodin),
- ❖ rodinná terapie (1 hodina),
- ❖ pracovní terapie (21 hodin),
- ❖ sportovní a pobytové zátěžové programy (5,5 hodiny),
- ❖ edukace – program prevence relapsu a vzdělávání (2 hodiny),
- ❖ pastorační terapie (1 hodina),

³³ Srov. MATOUŠEK, Oldřich, KŘIŠŤAN, Alois, *Encyklopedie sociální práce*, s. 427.

- ❖ zájmová činnost – kultura, divadlo, tanec, keramika apod. (3 hodiny),
- ❖ sociální a právní poradenství, asistence při hledání zaměstnání (dle potřeby),
- ❖ kontrola abstinence a zdravotního stavu, zdravotní péči (dle potřeby).³⁴

Zde jsme si v bodech popsali způsob pomoci běžných terapeutických komunit v resocializaci sociálně vyloučených klientů. Nyní se hlouběji podíváme na Institut Krista Velekněze.

³⁴Srov. <http://www.magdalena-ops.eu>. [online]-[cit. 2016 - 09 - 12].

3. Institut Krista Velekněze

Nejdříve se podíváme, jaké má Institut Krista Velekněze (IKV) právní zakotvení a jak je financován. Potom se zaměříme na jednotlivá zařízení, která IKV provozuje.

3.1 Institucionální rozměr IKV

Sekulární Institut Krista Velekněze zřídil 16. 3. 1990 dekretem 231 biskup Eduard Kojnok.³⁵ 27. října 1992 nechal Marián Kuffa Institut zaregistrovat na Ministerstvu vnitra SR jako občanské sdružení podle zákona č. 83/1990.³⁶

V ČR vznikla pobočka IKV v roce 2003. Pobočka je zaregistrována na Ministerstvu vnitra jako občanské sdružení se sídlem v Bílé Vodě u Javorníka.³⁷ Další pobočkou v ČR je pobočka v Choryni. Tam Institut provozuje domov pro seniory.³⁸

Členové Institutu Krista Velekněze jsou kněží a laici žijící ve světě, proto je to sekularizovaný institut. Členové se snaží uskutečňovat odkaz II. Vatikánského koncilu, který se obzvláště zabývá dekretem o laickém apoštolátu.³⁹ Členové Institutu jsou zasvěceni Bohu. Skládají sliby

³⁵ Eduard Kojnok se narodil 14. srpna 1933 ve Velké Suchej. 14. února 1990 ho jmenoval Jan Pavel II. administrátorem rožňavské diecéze. Biskupem byl vysvěcen 18. března 1990 v Rožňavě. 27. října roku 2011 zemřel.

³⁶ Srov. Propagační materiál: Charitativní projekt, *Institút Krista Vel'kňaza*, s.2.

³⁷ Srov. Propagační materiál: Charitativní projekt, *Institút Krista Vel'kňaza*, s.2.

³⁸ Srov. <http://www.ikvchoryne.cz/>

³⁹ Srov. Propagační materiál: Charitativní projekt, *Institút Krista Vel'kňaza*, s.2.

čistoty, chudoby a poslušnosti. Nosí běžné civilní oblečení a žijí mezi lidmi. Všichni, kteří chtějí vstoupit do Institutu Krista Velekněze, procházejí nejdříve formací – postulátem a noviciátem, teprve potom mohou skládat sliby.

3.2 Financování

Příjmy na svou činnost získává IKV z různých projektů dotovaných z Evropských sociálních fondů a z dalších různých nadačních fondů, z příspěvků samosprávného Prešovského kraje, z Ministerstva práce, sociálních věcí a rodiny.⁴⁰

Pro přiblížení zmíním například projekt Šance pro tebe, který se realizoval v programu Zaměstnanost a sociální inkluze. Díky tomuto projektu si mohli klienti zvýšit svou kvalifikaci a naučit se nějakému řemeslu, jako je například pekařství, stavebnictví a dřevovýroba. Na tento projekt získalo IKV 251 191,40 EUR.⁴¹ Na tento projekt navazoval projekt Heifer – Šance pro nový začátek, projekt byl zaměřený na pomoc bezdomovcům, lidem handicapovaným, týraným ženám a jejich dětem, kteří žijí v IKV. Pomoc spočívala v podpoře vlastní produkce mléka a masa jako i vybudování nového, ekologicky neškodného vykuřovacího systému, který je založený na spalování rychle rostoucí vrby, což je ekologicky obnovitelný zdroj, a tím je IKV soběstačné i ve vytápění.⁴²

⁴⁰ Srov. <http://www.ikv.sk/prebiehajuca.phtml?id3=43372>[online].[cit.2017-10-30].

⁴¹ Srov. <http://www.ikv.sk/sanca-pre-teba.phtml?id3=52708>[online].[cit.2017-10-30].

⁴² Srov. <http://www.ikv.sk/heifer-sanca-pre-novy-zaciatok.phtml?id3=37148>[online].[cit.2017-10-30].

IKV má vlastní hospodářství, vlastní 80 hektarů pozemku, kde mohou lidé z komunity pěstovat vlastní brambory, zeleninu, obilí a krmivo pro dobytek. Chovají krávy, prasata, slepice, pštrosy, kozy, ovce a koně. Také provozují svou vlastní pekárnu. Z mouky umleté ve vlastním mlýně jsou schopni napéct 24 druhů pečiva. Dříve pro ně bylo pečivo vysokou položkou ve výdajích, činilo 8000 eur ročně. Nyní i nějaké pečivo prodávají obyvatelům vesnice, což jim vyrovná spotřební výdaje na výrobu.⁴³

Další příjmy IKV jsou z darů právnických a fyzických osob, z příspěvku lidí, kterým poskytují sociální službu, a z vlastní činnosti, jako je například prodej výrobků z terapeutických dílen nebo prodej pečiva.⁴⁴

Lidé mohou přispět IKV 2% - 3% ze svých daní.⁴⁵

3.3 Organizace práce a personalistika

V následujících kapitolách se podíváme, jak je to v IKV s organizací práce a výběrem zaměstnanců.

Organizační strukturu, na jakou jsme zvyklí v našich podmínkách, IKV nemá zpracovanou, pouze jména vedoucích různých zařízení jsou veřejně dostupná a ty si zde nyní představíme.

⁴³ Srov. <http://www.notabene.sk/?advokacneaktivity&novinka=1235>, [online]. [cit. 2017-11-16].

⁴⁴ Srov. Výroční zpráva z 23.5.2016. www.registeruz.sk/. [online]. [cit. 2017-10-30].

⁴⁵ Srov. <https://www.dvepercenta.sk/details.php?organizationID=6767>. [online]. [cit. 2017-10-30].

- ❖ Ing. Mgr. Marián KUFFA, Dr.h.c. Žakovský farář a představený IKV, v sociální oblasti pracuje neformálně.
- ❖ PhDr. Ing. Pavol Vilček je vedoucím Domu Neposkvrněného Srdce Panny Márie.
- ❖ Mgr. Peter Vilček je vedoucím resocializačního zařízení a útulku v Žakovcích (Dům Božského Srdce Ježíšova).
- ❖ Mgr. Margita Majerčáková, vedoucí Domu Márie Magdalény
- ❖ Mgr. Marie Hajduchová, vedoucí Domu Božího milosrdenství v Lubici
- ❖ Mgr. Elena Landorová, vedoucí Domu Lazar v Osuši
- ❖ Mgr. Monika Braunová, hlavní sestra.⁴⁶

Ze zkušenosti z prožití praxe vím, že i když jsou různí vedoucí různých domů, přesto všechny důležité a sporné situace rozhoduje Marián Kuffa. Takových situací bývá během dne několik. Rozhoduje o každém příjmu dalšího klienta, vybírá zaměstnance, řeší spory, případně sankce za nevhodné chování, organizuje a kontroluje práci mužů na stavbě, v lese, na poli, na rybníku a celý den s nimi také pracuje. Slouží mši svatou, uděluje svátost smíření, jezdí zaopatřovat nemocné ve farnosti v Žakovcích. Na pomoc v duchovní službě má dva kaplany. Marián Kuffa je neustále pracovní vyčerpán. Spát nechodí dříve než po půlnoci. Jediný odpočinek, o který se snaží, je ten, že v neděli odjede do přírody, ale ani to se mu vždy nedaří, protože o víkendech jezdí poměrně často dávat na různá místa přednášky. Přednáší na Slovensku, u nás v Čechách, ale i v zahraničí. Byl například přednášet v Londýně, v Bruselu i v Americe.

⁴⁶ Srov. Výroční zpráva z 20.5.2014. www.registeruz.sk[online]. [cit. 2017-11-09].

Pro členy IKV, kteří žijí zasvěceným způsobem života, je terapeutická komunita jejich domovem. Jejich pracovní doba je neomezená, jak říká Marián Kuffa, je 24 hodin denně nebo „25 hodin i s přestávkou“, takže jsou ve službě nepřetržitě. Kdykoliv se něco děje, musí to jít řešit. Tento způsob práce má určitě silný vliv na klienty a na jejich resocializaci, protože se cítí více v domácím prostředí, a ne pouze v nějaké organizaci, kam docházejí zaměstnanci a jinak si žijí svůj život odloučený od komunity. Vědomí domova je pro klienty důležitý, protože právě domov oni často nezažili. Samozřejmě tento způsob života a tento způsob práce se nedá v normálních podmínkách napodobit a není ho možné ani dávat za vzor, i když je obdivuhodný. Toto je možné jen u zasvěcených osob, kteří nemají vlastní rodinu a děti, kteří svůj život darují Bohu a takovéto službě. Ani to není možné pro všechny zasvěcené osoby, záleží na povaze společenství.

Ostatní zaměstnanci mají běžnou pracovní dobu. Průměrný počet zaměstnanců v IKV za rok 2016 je 67 zaměstnanců, včetně členů IKV. Toto číslo zahrnuje pracovníky všech zařízení, které IKV na Slovensku spravuje.⁴⁷

3.3.2 Vybírání pracovníků

K tomu, aby jakákoliv organizace mohla fungovat, potřebuje zdroje materiální, finanční, informační, ale především lidské. Lidské zdroje jsou pro organizaci nejdůležitější, jsou jejím největším bohatstvím. Na kvalitě lidských zdrojů velmi závisí, jsou důležité jejich znalosti,

⁴⁷Srov. <http://www.registeruz.sk/cruzpublic/domain/financialreport/show/5620167>
[online]. [cit. 2017-11-27].

zkušenosti a schopnosti.⁴⁸ Také Marián Kuffa potřebuje ke své práci dobré spolupracovníky, to si také uvědomuje, a proto si své spolupracovníky sám vybírá.

Při svém pobytu na praxi jsem mohla pozorovat, jak to vypadá, když se někdo zajímá o práci v IKV. Pokud chce někdo pracovat v IKV, musí osobně přijít a předložit svou ústní žádost někomu z členů IKV, a ti mu domluví schůzku s Mariánem Kuffou nebo se může obrátit rovnou na něj. Ten s dotyčným udělá osobní pohovor. Poté mu Marián Kuffa řekne, kde by ho mohl využít, to znamená v jakém zařízení a na jakou činnost. Pokud dotyčný souhlasí, zůstane na zkušební dobu, přibližně na měsíc, v IKV. Pokud jsou obě strany spokojené, může být dotyčný zaměstnán. Všichni zaměstnanci v IKV jsou věřící a účastní se společného modlitebního programu.

3.4 Zařízení Mariána Kuffy

Během svého působení se Mariánovi podařilo v Žakovcích spolu s klienty IKV vybudovat tato díla:

- ❖ Zrekonstruovat budovu staré polorozpadlé fary a vybudovat funkční areál Institutu Krista Velekněze, který poskytuje pomoc sociálně vyloučeným mužům
- ❖ Postavit dům sociálních služeb pro tělesně postižené.
- ❖ Vybudovat hospodářské budovy – dnes je komunita soběstačná v produkci mléka, brambor, pečiva, masa i zeleniny.
- ❖ Vystavět dům pro osamělé rodiče.

⁴⁸Srov.ŠIMKOVÁ, Eva. *Management a marketing v praxi neziskových organizací*.s.50.

- ❖ Vybudovat útulek a resocializační středisko pro ženy v Lubici.
- ❖ Opravit čtyři bytové jednotky.
- ❖ Postavit stavbu bytovky v Malém Slavkově pro bývalé chovance dětských domovů.⁴⁹

Kromě zařízení, která osobně vybudovali, provozuje Marián Kuffa další zařízení, o kterých se také zmíníme. Jeho dvě pobočky jsou v ČR. V následujících kapitolách si jednotlivá střediska blíže popíšeme.

3.4.1 Útulek a resocializační středisko pro muže v Žakovcích

Středisko pro muže nese název „Dům božského srdce Ježíšova (DBSJ).“ V tomto středisku se žije komunitním způsobem života, všichni společně pracují a modlí se. Ve středisku se nacházejí klienti, kteří nemají potřebné doklady nebo jsou vyřazeni z úřadu práce, protože nespolupracovali. Je obtížné pro ně samotné, pro úřady a organizace začlenit je do společnosti. Často tito lidé končí ve vězení pro nějaký trestný čin.⁵⁰

DBSJ nemá cílovou skupinu klientů, ale přijímá všechny muže, kteří jsou v nouzi a chtějí změnit svůj život. Oficiální kapacita DBSJ je 71 klientů v útulku a 10 klientů v resocializačním středisku.⁵¹ Ve skutečnosti se klienti takto nerozlišují a skutečná přítomnost klientů v DBSJ je kolem 250 mužů. Když se paní z Ministerstva rozčileně ptala Mariána Kuffy na to, kolik chce mít v IKV vlastně lidí, odpověděl jí: „Milá

⁴⁹Srov. <http://www.pokraj.sk/sk/samosprava/udaje/cena-psk/cena-predsedu-psk/rok-2007/ing-mgr-Marián-kuffa-d-h-c.html>[online]. [cit. 2017-11-09].

⁵⁰ Srov. <http://www.ikv.sk/>[online]. [cit. 2017-11-09].

⁵¹ Srov. <http://www.ikv.sk/>[online] [cit. 2017-11-09].

paní, ideální stav nula, normální stav dvacet, nenormální šedesát, no a kritický osmdesát - devadesát. Ale jak vidím, vy máte poloprázdná auta, tak jaký je problém, vezměte si je vy.“ Marián dále vysvětluje: „My nejsme vyhlídková loď s café barem, my jsme záchranný člun. A v záchranném člunu je úplně jedno, jestli je řídko nebo husto, hlavní věc je, že žiju.“⁵²

Marián Kuffa se odvolává na to, že kdyby měl jednat přesně podle všech předpisů, polovina lidí, které má v zařízení, by venku zahynula. Aby mohl dodržovat předpisy, je potřebné, aby i jiné organizace otevřely podobná zařízení. Potom bude reálné pro Mariána Kuffu pracovat podle předpisů.⁵³

Další zajímavou věcí v práci Mariána Kuffy se sociálně vyloučenými lidmi je, že v rámci pracovní terapie s klienty pomáhá i mimo zařízení IKV, čímž se jeho pomoc rozšiřuje, a zároveň mohou mít klienti nejen dobrý pocit z toho, že konají něco smysluplného, ale mají osobní zkušenost, že i oni mohou druhým pomáhat.

Mezi tyto aktivity patří pomoc v obci Žakovce, kde klienti pomohli s vybudováním chodníků, stavbou hřiště a s čištěním jezírka.⁵⁴ Další pomoc se uskutečnila v romské osadě. Marián Kuffa začal v roce 2010 pomáhat s klienty Romům z romské osady na Slovensku. Začalo to tím, že jednoho dne přišla za Mariánem Kuffou žena s dítětem, které

⁵² Srov. <https://www.youtube.com/watch?v=BbUL4l0gC4Q>

[online]. [cit. 2017-11-16].

⁵³ Srov. <https://www.youtube.com/watch?v=BbUL4l0gC4Q>. [online]. [cit. 2017-11-17].

⁵⁴ Srov. <http://www.notabene.sk/?advokacne-aktivity&novinka=1235>.

[online]. [cit. 2017-11-16].

pokousal potkan, a prosila ho o pomoc. Marián se šel podívat do osady, a když viděl situaci, byl zděšený. Lidé v osadě bydleli v dřevěných boudách, do kterých přelo. Marián Kuffa se rozhodl, že jim postaví s klienty IKV menší obydlí, kde by mohli alespoň trochu důstojně žít a přežít zimu. Když se ptal na úřadech po povolení stavby malého domku, dozvěděl se, že povolení by mohl dostat přibližně za půl roku. Na povolení nečekal, bylo potřebné, aby v zimě měli potřební Romové vystavěné příbytky, kam nebude sněžit. Začal s klienty z IKV stavět a za tři dny měla první rodina domek postavený.⁵⁵

Jakmile to zjistili na okresním úřadě, nechali si Mariána Kuffu předvolat. Ptali se ho, podle kterého zákona postupuje. Otevřel breviář a podal jim ho se slovy: „Podle tohoto zákona. Čtěte, paní inženýrko, o čem se tam píše.“ V breviáři stálo: „Do kdy chcete soudit nespravedlivě a nadržovat hříšníkům? Zjednejte právo bezmocnému a sirotkovi, nuznému a chudému zjednejte spravedlnost“ (Žalm 82,2). Dodal, že jednou pro něj bude významným, když ho za takové jednání zavřou. Všichni mlčeli a nechali ho odejít.⁵⁶ Marián Kuffa říká, že předpisy nepamatují na lidi v nouzi.⁵⁷

⁵⁵Srov.KABOŠ,L: *Všetky moje deti-Marián Kuffa v dokumentárnom filme Ladislava Kaboša* [DVD].Bratislava:Media film,2014.

⁵⁶Srov.LIŽIČAR, Martin. *Farár Marián Kuffa: Boh za teba bojuje do poslednej chvíle*.s.181.

⁵⁷ Srov.KABOŠ,L: *Všetky moje deti-Marián Kuffa v dokumentárnom filme Ladislava Kaboša* [DVD].Bratislava:Media film,2014.

3.4.2 Domov sociálních služeb pro tělesně postižené

Budova se začala stavět v roce 1993 a v roce 1999 tu našli zázemí první klienti s tělesným postižením. Toto zařízení se nazývá „Dům Neposkvrněného Srdce Panny Marie (DNSPM). Někteří klienti, muži i ženy, tam nyní slouží jako údržbáři, kuchaři, ale i jako ošetřovatelé. Na klienty tato služba má dobrý vliv, cítí, že jsou užiteční. Je to úžasný pohled, jak se tito bezdomovci a někteří i bývalí vězni starají o tělesně postižené, o které nemá nikdo zájem. Bezdomovci většinou nikoho nemají a činí je šťastné, že mohou někomu pomáhat.⁵⁸

Marián Kuffa si přeje – a také to tak funguje – aby se o ženy staraly ženy a o muže muži. Bere velmi vážně problematiku diskrétnosti, studu. Spolu s klienty pracují v nemocnici i zdravotní sestry, které jsou zaměstnanci IKV, dohlízejí na práci klientů a poskytují zdravotní péči.

Nyní se v tomto zařízení nachází domov třiceti klientů s tělesným postižením. Nemocnice je v hlavní budově IKV, kde je také kaplička, ve které se ráno začíná s klienty DBSJ, s ženami z „Domu Božího milosrdenství“ (DBM) a s osamocenými ženami s dětmi z „Domu Marie Magdalské“ (DMM) mší svatou. V přízemí je kuchyně s jídelnou, kde se všichni společně stravují. Budova byla vybudována za finanční pomoci od různých dárců, podniků, společností a přátel ze zahraničí. Ale samotnou stavbu postavili bezdomovci v čele s Mariánem Kuffou, takže se dá říci, že toto zařízení je dílem bezdomovců.⁵⁹

⁵⁸ Srov. <http://www.ikv.sk/dom-lazar.phtml?id3=90253>. [online]. [cit. 2017-11-09].

⁵⁹ Srov. <http://www.ikv.sk/dom-lazar.phtml?id3=90253>. [online]. [cit. 2017-11-09].

Tento projekt se započal z toho důvodu, že na Slovensku je mnoho lidí s tělesným postižením, kteří se nemohou o sebe sami postarat, a proto žijí v nevyhovujících podmínkách. Do tohoto zařízení se lidé dostávají většinou přes zdravotní zařízení, respektive přes sociální pracovnice.⁶⁰

Specifickou skupinou tělesně postižených jsou v tomto zařízení také bezdomovci, kteří do IKV přišli. Na ulici z důvodu nevyhovujících podmínek, nečistoty nebo prochladnutí jsou bezdomovci nemocní a často dochází k amputacím, a tím pádem k tělesnému postižení. Potom už jsou navždy odkázáni na pomoc ostatních. Tito lidé často najdou hluboký vztah k Bohu. V tomto je symbióza: tělesně postižení, kteří už nemohou pracovat, se modlí za ty bezdomovce, personál a dobrovolníky, kteří se o ně starají.⁶¹

3.4.3 Domov pro osamělé rodiče

Tento projekt je nazván: „Dům Marie Magdaleny“(DMM). V popisujícím dokumentu se píše o jednom zařízení pro šest maminek s dětmi.⁶² Tuto kapacitu splňuje jeden domek. Ze zkušenosti vím, že nyní už stojí na pozemku IKV tři takové domky.

První maminky s dětmi začal Marián Kuffa do vybudovaného domu přijímat v roce 2001. Maminky s dětmi se neúčastní celého programu společně s ostatními. Pouze ráno přicházejí s dětmi na modlitbu, na mši svatou a pak opět přicházejí do kaple i s dětmi na společný polední

⁶⁰Srov.<http://www.ikv.sk/dom-lazar.phtml?id3=90253>. [online]. [cit. 2017-11-09].

⁶¹Srov. <http://www.ikv.sk/dom-lazar.phtml?id3=90253>[online]. [cit. 2017-11-09].

⁶² Srov.<http://www.ikv.sk/dmm.phtml?id3=37079> .[online]. [cit. 2017-11-09].

růženec. Oběd mají v DMM, který si sami uvaří. Přes den jsou matky v DMM pod dozorem jedním ze zaměstnanců IKV. V zařízení se učí starat o své děti a domácnost. Práce je jim vždy rozdělena, někdo vaří, pere, uklízí, hlídá děti atd. Učí se praktickým věcem a běžným návykům v péči o své děti a domácnost.⁶³

Cílem zařízení DMM je pomoci matkám s dětmi, které z různých důvodů skončily na ulici nebo byly týrané. DMM chce také pomáhat mladým dívkám, které otěhotněly, a jejich těhotenství je pro ně neřešitelný problém.⁶⁴

IKV získalo v loňském roce 2016 dotace na prevenci kriminality, z této dotace koupili budovu v Žakovcích, kde chtějí rozšířit pomoc matkám s dětmi nacházejícím se v tíživé situaci.⁶⁵

Během své praxe v IKV jsem byla také požádána jeden den pobýt v domu DMM s maminkami a jejich dětmi. Měla jsem tam dohlížet na dvě maminky, které měly kolem dvaceti let, ale mentálně byly ve věku přibližně deseti let. Jedna žena měla tříměsíční holčičku a druhá žena šestiměsíčního chlapečka. Dětem jsem vařila Sunar, musela jsem ho maminkám dávat i potřebně vychlazený, byly schopné ho dětem dávat horký. Dívky nebyly schopné posoudit situaci, a proto se na ně muselo neustále dohlížet, musela jsem například neustále kontrolovat, aby děti nenalévaly příliš čajem, děti by potom nechtěly mléko, protože by byly plné čaje. Když tříměsíční holčička možná z tohoto důvodu nechtěla pít

⁶³ Srov. <http://www.ikv.sk/dmm.phtml?id3=37079>. [online]. [cit. 2017-11-09].

⁶⁴ Srov. <http://www.ikv.sk/dmm.phtml?id3=37079>. [online]. [cit. 2017-11-09].

⁶⁵ Srov. <http://www.registeruz.sk/cruz-public/domain/accountingentity/show/300809>. [online]. [cit. 2017-11-17].

mléko, zacpala jí maminka nos a mléko do ní tlačila. Když jsem to spatřila, vysvětlila jsem jí, že to nejde. Nemohla jsem se na ni zlobit, protože bylo vidět, že maminka to nedělala se zlým úmyslem. Bylo zřejmé, že obě mají své děti rády, ale že nejsou schopné děti samostatně vychovávat. Tyto dvě maminky mi potom sdělily, že jejich děti půjdou na adopci. Říkaly mi, že o tom diskutovaly s členy IKV i s Mariánem Kuffou, který jim to schválil. Z povídání jsem pochopila, že o adopci s nimi začali mluvit členové IKV, protože viděli, že děvčata by nebyla schopná o děti pečovat. Samy dívky mi říkaly, že ony by se o děti nedokázaly tak dobře postarat. Jedna z nich měla přitom slzy v očích, ale bylo zřejmé, že rozhodnutí je na nich, protože mi sdělovaly, že se dlouho nemohly rozhodnout. Při mé další návštěvě v IKV tyto dívky už v zařízení nebyly.

3.4.4 Útulek a resocializační středisko pro ženy v Lubici

Tento dům se nazývá: „Dům Božího milosrdenství“ (DBM), funguje od roku 1998 a je v něm poskytována komplexní služba sociálně vyloučeným ženám. V současné době se tu poskytuje pomoc 28 ženám. Ženy jsou převážně z ulice, z dětských domovů, po léčbě nějaké závislosti nebo ženy po výkonu trestu. Tyto ženy nejsou schopny se o sebe postarat. Jejich uplatnění a začlenění do společnosti je velmi těžké, jelikož mají většinou mnoho handicapů. Nejsou zvyklé pracovat, a tím pádem nejsou ani zručné, bývají líné, bývají mentálně retardované a většinou to jsou ženy romského původu.⁶⁶

⁶⁶ Srov. <http://www.ikv.sk/dbm.phtml?id3=37078>. [online]. [cit. 2017-11-09].

Já osobně jsem několik dní pobývala v Lubici s těmito ženami. Lubice sousedí přímo s Žakovcemi. Bydlí na pokoji asi po čtyřech, což je oproti zařízení DBSJ komfort, protože tam jsou pokoje přibližně po 15-20 lůžkách, ale pokoje v Žakovcích jsou samozřejmě větší. Ráno pro nás do Lubice vždy přijela dodávka a odvezla nás do Žakovec, tam jsme šli na mši svatou, po mši svaté na společnou snídani a potom do určené práce. Ženám se rozdělují většinou domácí práce jako vaření, praní, úklid nebo drobná výpomoc na stavbě a v lese. Po práci kolem 16. hodiny odváží dodávka ženy zase zpět do Lubice. V tomto domě mají ženy také svou kapličku, tam se společně modlí večerní růženec, protože i ony mají v programu růženec dvakrát denně. Večer si mohou pustit nějaký film, jít na dvorek, mohou si zahrát ping-pong atd. Po celý den i noc jsou pod dohledem.

3.4.5 Chráněné dílny

O těchto dílnách jsem nenašla žádný text nebo dokument, který by o nich více pojednával. Ale ze svého pobytu vím, že klienti, kteří nebyli schopni namáhavé fyzické práce, sem jezdili pracovat. Od jednoho klienta, který je po amputaci nohy a který jezdí pracovat do těchto dílen, jsem dostala vyřezaný kříž s Ježíšem. Na webových stránkách Institutu je možné si prohlédnout výrobky klientů, které jsou také na prodej.⁶⁷

3.4.6 Zařízení pro seniory v Osuši na Slovensku

V Osuši se podařilo IKV vybudovat zařízení pro seniory. Toto zařízení nese název „Dům Lazar“(DL). Kapacita zařízení v tomto domě

⁶⁷Srov.<http://www.ikv.sk/vlastna-vyroba.phtml?id5=7560>. [online]. [cit. 2017-11-09].

je 35 klientů. Do tohoto zařízení se může dostat osoba, která dovršila důchodový věk a není soběstačná, potřebuje pomoc jiné fyzické osoby nebo poskytování sociální služby nebo do tohoto zařízení potřebuje z jiných vážných důvodů. Toto zařízení funguje jako pobytová sociální služba na dobu neurčitou.⁶⁸

Z vyprávění členů IKV a některých dobrovolníků a klientů, kteří strávili nějaký čas v zařízení v Osuši, vím, že zařízení je v ústraní, dalo by se říci v přírodě, bez ruchu, je to kontemplativní místo. V zařízení žije kněz, který je členem IKV a slouží pro klienty denně mši svatou, modlí se s nimi společně růženec a má na starosti chod domu, jeho nadřízeným je představený IKV Marián Kuffa.

3.4.7 Zařízení pro seniory v ČR

Jedno ze zařízení v ČR se nazývá „Dům Stanislavy Ernestové“, které sídlí v Bílé Vodě. Zařízení je v MPSV registrováno jako Domov pro seniory s kapacitou 25 klientů. Ve skutečnosti dům slouží také pro sociálně vyloučené klienty podobně jako v Žakovcích DBSJ, jen s tím rozdílem, že má menší kapacitu a klienti nekonají stavební práce. Klienti se zde starají o seniory ve zmíněném domově. Také zde o ženy pečují ženy a o muže muži. Program dne je shodný s programem v IKV. Marián Kuffa zde dojíždí na vizitaci. Dům v Bílé Vodě vede člen IKV kněz Josef Florek, jeho pomocnicemi jsou ženy, které jsou také

⁶⁸Srov.<http://www.ikv.sk/dom-lazar.phtml?id3=90253>. [online]. [cit. 2016-03-09].

členkami IKV.⁶⁹ Ze své návštěvy v tomto domě vím, že klienti se bojí přeložení do Žakovce, považují zařízení v Žakovcích za velmi přísné.

Na stejném principu funguje druhé zařízení, které sídlí v Choryni a nese název Dům panny Marie Královny (DPMK).⁷⁰

3.5 Pravidla klientů v IKV

V každém zařízení jsou nějaká pravidla, která musejí klienti dodržovat, IKV není výjimkou. Tato pravidla samozřejmě určil Marián Kuffa. Pravidla musejí dodržovat klienti všech zmíněných zařízení.

1. Během pobytu v zařízení je zákaz alkoholových a návykových látek.
2. Od vstupu do Institutu nesmí klient spáchat žádný trestný čin.
3. Podle svých možností a schopností musí každý podstupovat pracovní terapii.⁷¹

V IKV jsou také nepsaná pravidla, o kterých všichni vědí, a jejich porušení také vede k vyloučení z IKV. Marián Kuffa říká, že léčí Kristem, takže účast na veškerém modlitebním programu je povinná, jako například v běžných zařízeních účast na terapiích. Pokud by někdo odmítal, znamená to, že nechce léčbu, která se mu nabízí, tím pádem musí odejít a léčit se jinak.⁷² Dalším pravidlem, o kterém jsem se

⁶⁹Srov.<http://www.ikv.sk/bila-voda-dum-smstanislavyernstove.phtml?id3=37095>. [online]. [cit. 2017-11-09].

⁷⁰Srov.<http://www.ikvchoryne.cz/>[online]. [cit. 2017-11-09].

⁷¹Srov.<http://www.ikv.sk/>. [online]. Žakovce: [cit. 2017-11-09].

⁷²Srov.<https://www.youtube.com/watch?v=BbUL4I0gC4Q>. [online]. [cit. 2017-11-16].

v Žakovcích dozvěděla, je, že klienti opačného pohlaví nesmí mít mezi sebou partnerský vztah. Při porušení nastává přesun jednoho z klientů do jiného zařízení, nebo vyloučení, každý případ se posuzuje individuálně.

3.5.1 Podmínky přijetí do IKV

IKV přijímá klienty, kteří chtějí v zařízení být z vlastního rozhodnutí. Každý, kdo přijde do IKV, má osobní rozhovor s Mariánem Kuffou, který zjišťuje základní informace o stavu klienta a o jeho problému a důvodech, kvůli kterým přichází. Pokud Marián Kuffa rozhodne o jeho přijetí, jde klient do kanceláře, kde se řeší potřebné dokumenty, jako je vyplnění žádosti o umístění do IKV apod. Zde také odevzdá své doklady, pokud je má.⁷³

Z vlastní zkušenosti vím, že do loňského roku 2016 přijímal Marián Kuffa i klienty závislé na drogách bez předešlé léčby. Nyní vyžaduje, aby klient nejdříve podstoupil detoxikační léčbu a následnou tříměsíční léčbu. Marián Kuffa říká, že to není pro účinnost té léčby, ale je to pro to, že chce od těchto lidí vidět snahu, že jim o změnu skutečně jde, a tímto to dokážou.

Když klient nastoupí do komunity v Žakovcích, dostane se na tzv. červený seznam. To znamená, že klienti nemají u sebe své doklady ani žádné peníze. Pokud chtějí jít mimo areál IKV, musí jít s nimi doprovod. Doprovod je někdo z tzv. bílého seznamu nebo někdo z personálu. Po nějaké době přejde klient na tzv. modrý seznam, to je přibližně po 1-2 měsících. Kdo je na modrém seznamu, má už trochu volnější režim,

⁷³ Srov. <http://www.ikv.sk/dbsj.phtml?id3=37075>. [online]. [cit. 2017-11-16].

může se s dovolením personálu pohybovat mimo areál, ale pouze v Žakovcích. Když se klient dostane na bílý seznam, dostává i plat za práci a může s dovolením personálu jít na vycházky i mimo Žakovce. Pokud by chtěl opustit IKV i na několik dní, musí požádat Mariána Kuffu o dovolení.⁷⁴

3.5.2 Denní program v IKV

Na začátku činnosti Mariána Kuffy denní program nefungoval tak jako nyní, zvláště ne duchovní program. Jednoho dne Marián Kuffa klientům oznámil, že kdo bude chtít v IKV zůstat, bude se muset denně modlit dva růžence a účastnit se mše svaté, protože léčba v Žakovcích bude založena na Kristu. Klienti namítali, že tam za takových podmínek nikdo nezůstane. On odpověděl: „Tak nezůstane.“ Ale opak je pravdou, lidí neubývá, ale stále přibývá a kapacita IKV roste.

Nyní se pokusím popsat denní program v Institutu, který je každý den stejný mimo státní svátky, neděle, církevní svátky a slavnosti.

V sedm hodin ráno se začíná v kapli modlitbou růžence, poté následuje mše svatá. V bohoslužbě slova má pro klienty i zaměstnance Marián Kuffa promluvu, kázání. Jeho promluva se týká Božího slova, které aplikuje na každodenní život, na situace nebo potíže, které teď společně prožívají nebo by mohly nastat jednou v životě. Vysvětluje jim, proč je dobré být dobrý a naopak. Zažila jsem kázání, při kterém

⁷⁴ Srov. http://www.socialniprace.cz/soubory/4-2006_bezdomovectvi120116134722.pdf. [online]. [cit. 2017-11-16].

ukazoval i na své chyby, na svou netrpělivost vůči klientům a popsal reálnou situaci z minulého dne. Zkritizoval tím sám sebe, čímž dal velký příklad pokory. Zároveň se nebojí přímo kritizovat i každého z nich.

Po mši svaté následuje modlitba korunky k Božímu Milosrdenství a modlitba před jídlem. Po modlitbě následuje snídane a v devět hodin se klienti a dobrovolníci, pokud nemají stálou práci, sejdou před budovou IKV a Marián Kuffa přidělí každému práci. Někdo jde pracovat na stavbu, někdo do lesa, na pole nebo na rybník. Ženám se rozděluje práce již večer v DMM, takže ráno již vědí, kam mají jít. Pokud ženy pomáhají na stavbě nebo v lese s muži, je s nimi vždy dohled. V půl dvanácté se všichni, kdo mají čas, sejdou v kapli na modlitbu druhého růžence. Pro ty, kdo pro práci nebo z jiných důvodů nemohou být v poledne na růženci, se koná modlitba růžence ještě večer v osm hodin. Po modlitbě následuje oběd. Po obědě se jde opět do práce. V šest hodin večer se opět všichni sejdou na večeři, kromě žen z Lubice, ty odjíždějí již ve čtyři hodiny odpoledne zpět do svého zařízení a večeři mají tam. Po večeři už je většinou volno, ale ne vždy, záleží na tom, jaká práce je rozdělaná a jestli vyžaduje dokončení. V zařízení pro muže je společenská místnost, kde si mohou klienti zahrát stolní fotbal, biliard nebo ping pong.

3.6 Cíle Institutu Krista Velekněze (IKV)

Institut Krista Velekněze má své cíle, které se rozdělují na duchovní a sociální cíle. V této kapitole je popíšeme.

3.6.1 Cíle IKV v duchovní oblasti

- ❖ Pěstovat a rozšiřovat úctu a lásku ke Kristu přítomnému v Eucharistii a k Panně Marii.
- ❖ Uvádět do života učení Církve o všeobecném královském kněžství Božího lidu a tak probouzet ve věřících uvědomělou zodpovědnost za apoštolskou činnost v úzké spolupráci s hierarchickým kněžstvím.
- ❖ Pracovat v charitativní činnosti jakéhokoliv druhu podle potřeb trpících a potřebných lidí.⁷⁵

3.6.2 Cíle IKV v sociální oblasti

- ❖ Vytvoření sociální vesnice
- ❖ Zprostředkování útulku a resocializačního střediska pro muže v Žakovcích.
- ❖ Zprostředkování domova sociálních služeb pro tělesně postižené.
- ❖ Zprostředkování nouzového domova pro matky s dětmi.
- ❖ Zprostředkování zařízení útulku a resocializačního střediska pro ženy v Lubici.
- ❖ Dokončení sociálních nájemných bytů v Malém Slavkově.
- ❖ Zprostředkování nájemných bytů v Žakovcích
- ❖ Zprostředkovat domov pro seniory a stacionář v Osuši
- ❖ Resocializace společensky nepřizpůsobivých občanů
- ❖ Pestpeniterciární péče o vězně
- ❖ Integrace sociálně vyloučených skupin do společnosti

⁷⁵ Srov. Propagační materiál: Charitativní projekt, *Inštitút Krista Veleknáza*, s.2.

- ❖ Výstavba chráněných dílen
- ❖ Výstavba chráněného bydlení
- ❖ Dát lidem naději a smysl života, to je hlavním cílem IKV⁷⁶

3.6.3 Cíle IKV v přímé práci se sociálně vyloučenými lidmi

Marián Kuffa jmenoval dva cíle a ty si nyní popíšeme.

Evangelizace: Prvním úsilím je nasměrování klientů k rodině a ke společnosti. Jakmile se toto podaří, pak je možné je nasměrovat i k Bohu, a to je v IKV hlavním cílem. Takto se postupuje, i když jde o nevěřícího klienta, on si potom Boha může pojmenovat podle svého, jako například vyšší princip nebo příroda atd. Cílem evangelizace tedy je nasměrovat klienta přes rodinu do společnosti a k Bohu, to znamená do nebe.⁷⁷

Nesobecká láska: To je dlouhá cesta, proto v IKV nechávají klienty nejdříve dozrát. Marián říká, že to z nich činí nejpomalejší zařízení. Můžeme si položit otázku, jak se pozná, že už je klient zralý? Marián Kuffa říká, že se to pozná podle jeho skutků, zda se naučil druhým dávat, nebo zda stále jenom bere.⁷⁸

⁷⁶Srov. <http://www.registeruz.sk/cruzpublic/domain/accountingentity/show/300809>. [online]. [cit. 2017-11-09].

⁷⁷Srov. GORYLOVÁ, Teresa. *Charitativní a sociální práce*.s. 39.

⁷⁸Srov. GORYLOVÁ, Teresa. *Charitativní a sociální práce*.s. 39.

3.7 Spirituální potřeby bezdomovců

Pro Mariána Kuffu v jeho přístupu k lidem v nouzi je prioritou spása jejich duše. Z toho můžeme soudit, že činnost Mariána Kuffy je primárně pastorační, i když sebou nese i sociální pomoc. Avšak, jak je známo, pastorační činnost souvisí s péčí o celého člověka.

Pastorační činnost chápeme jako činnost, která usiluje o dobro druhého člověka ve všech jeho dimenzích, to znamená, že se zabývá celým člověkem, jak po stránce biologické, psychologické, sociální, tak samozřejmě i spirituální.⁷⁹

Nyní se blíže podíváme na spirituální potřeby člověka, který se nachází na okraji společnosti a dál se také podíváme jak na tyto potřeby Marián Kuffa odpovídá.

Potřeba smyslu. Člověk, který se dostane do problémů, ať už z jakéhokoliv důvodu, a tyto problémy přesáhnou jeho možnosti a schopnosti dostat se z potíží, skončí snadno na ulici. Postupem času upadne do různých závislostí, žebrání a prostého přežívání. Tento člověk měl dříve také své hodnoty, které byly vyšší než přežít tuto noc, ale vzhledem k jeho nové situaci má dojem, že hodnoty, které měl dříve, už pro něho nejsou. Rodina se o něj často nezajímá, nechtějí ho vidět. Takový člověk nemá ani důvod mít vyšší hodnoty. Jeho život se mu zdá zbytečný, beze smyslu, takový člověk potřebuje pomoci vidět hodnotu svého života a pomoci mu najít důvod proč by měl chtít víc.⁸⁰

⁷⁹ Srov. MARTINEK, Michael. *Praktická teologie pro sociální pracovníky*.s.21.

⁸⁰ Srov. MARTINEK, Michael. *Praktická teologie pro sociální pracovníky*.s.115.

Otázka viny. Lidé bez domova se brání tomu, aby připustili, že to, kde se nacházejí, je jejich vina, nebo že na tom mají svůj podíl. Důvodem bývá, že člověk neví, co s pocitem viny dělat, jak věc řešit. Je důležité, aby každý přiznal svou vinu a neztratil při tom svou důstojnost a hodnotu, ale aby dokázal převzít za své chyby zodpovědnost.⁸¹

3.7.1 Odpověď Institutu Krista Velekněze na spirituální potřeby bezdomovců

A nyní se podívejme, jak Institut Krista Velekněze odpovídá na spirituální potřeby bezdomovců, které jsme si uvedli. Potřeba smyslu, proč se snažit, proč chtít víc a jak pracovat s otázkou viny.

Odpověď na potřebu smyslu: Mnoho bezdomovců se často stane závislými na alkoholu, drogách. Marián Kuffa říká: „U závislých nemluvíme o silné vůli, ale silné motivaci. Narkomanovi nestačí, že mu vezmeš drogu, musíš mu místo toho něco dát.“ Marián Kuffa říká, že pokud má závislý člověk manželku, kterou miluje, je potřebné ho motivovat, aby se snažil kvůli ní. Dále poznamenává: „Nejtěžší je, když se člověk nemá kam vrátit. Je důležité pomoci narkomanovi najít motivaci – a nejsilnější motivací je rodina.“⁸²

Odpověď na potřebu viny. Marián Kuffa si je vědom problému, který se týká viny. V jedné ze svých přednášek říká, že v první řadě vede klienty k tomu, aby přiznali svou chybu, svou slabost. Aby přiznali, že

⁸¹Srov. MARTINEK, Michael. *Praktická teologie pro sociální pracovníky*.s.115.

⁸²Srov.http://dolezite.sk/old/Pravda_podavana_jednoduchym_a_zrozumitelnym_sposobom_pr_152.html .[online]. [cit. 2017-03-09].

jsou narkomani, alkoholici, prostitutky, že kradou. Usiluje o to, aby to přiznali v pokoře před Bohem a chtěli se změnit, chtěli být dobří. Teprve tehdy lze těmto lidem pomoci, „léčit je“. Marián Kuffa to přirovnává k návštěvě lékaře. Pokud pacient lékaři neřekne, co ho trápí, bolí, pak mu ani lékař nemůže dobře pomoci. Je třeba přiznání své slabosti a vyznání přání (ideálu): „Chci být dobrý.“ Každý člověk musí mít ideál. Je důležité, aby i narkoman měl ideál, jakým by chtěl být. Pokud nemá ideál, může mu být i dvacet let, a přesto je stařec, dokáže pouze nečinně hledět. Institut těmto lidem nedává jistotu, že toho dosáhnou, ale dává jim naději a s nadějí přichází radost z budoucího dobra. „Naději jim dáváme tím, říká Marián Kuffa, že jim ukazujeme cestu, která vede k těmto ideálům“.⁸³

Marián Kuffa říká: „Cestou je víra, víra přivádí k naději a naděje vede k lásce. Víra je odpovědí Bohu. Řekneme mu buď ano, nebo ne. Jaká je odpověď, to se pozná podle skutků, protože živá víra se projevuje skutky lásky, ta tě přivede k naději, která je radostí z budoucího dobra. A zase naděje tě vede k lásce. A co znamená láska? Láska znamená dávat druhému dobro. Opakem této lásky je žádostivost, tedy droga nebo alkohol je projevem žádostivosti.“ Prevence drogové závislosti začíná podle něj ve výchově, naučit již děti správnému vztahu k sobě samým a k opačnému pohlaví. To znamená vychovávat ke křesťanské čistotě do manželství. Potom jsou děti, které

⁸³Srov.http://dolezite.sk/old/Pravda_podavana_jednoduchym_a_zrozumitelnym_sposobom_pr_152.html .[online]. [cit. 2017-03-09].

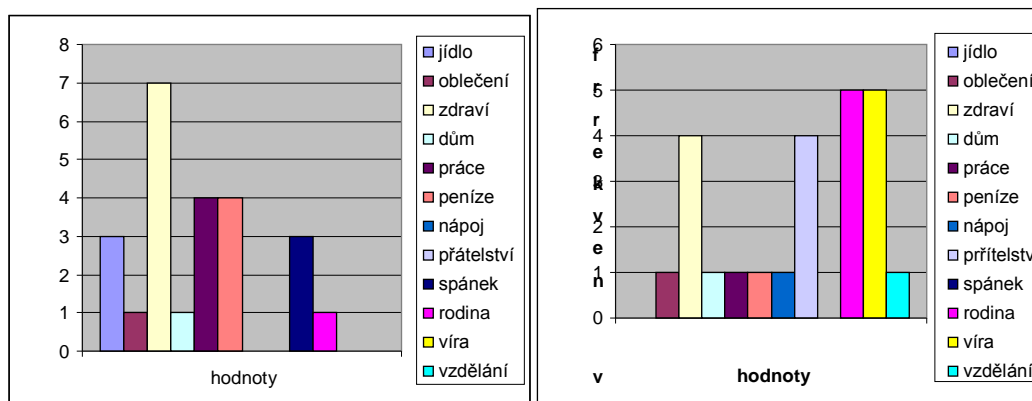
jsou takto vychováány, lépe schopny odolat žádostivosti, tedy i drogám a podobně.⁸⁴

Po přečtení tohoto textu bychom si mohli položit otázku, jestli má přístup Mariána Kuffy nějaké výsledky ve změně hodnot sociálně vyloučených lidí. Proto zde uvedu kvalitativní analýzu, která porovná hodnoty osmi bezdomovců žijících na ulici a hodnoty osmi bezdomovců žijících v zařízení IKV.⁸⁵

Hodnoty bezdomovců:

žijících na ulici

žijících v IKV

V této analýze vidíme, že u bezdomovců žijících na ulici, jsou nejvyššími hodnotami zdraví a dále věci materiální potřebné k přežití, hodnota rodiny je zde na nízké úrovni a hodnota víry se zde vůbec nevyskytuje. Naopak u klientů žijících v IKV je hodnota rodiny a víry na

⁸⁴Srov.http://dolezite.sk/old/Pravda_podavana_jednoduchym_a_zrozumitelnym_sposobom_pr_152.html. přednáška.[online]. [cit. 2016-03-09].

⁸⁵ Srov.HAJDUCHOVÁ, Mária. *Nádej u bezdomovcov v súvislosti s miestom ich pobytu*.s.67,72.

nejvyšší úrovni, to znamená, že měnící se hodnoty motivují člověka a dávají mu naději do budoucnosti. Z této analýzy vidíme, že přístup Mariána Kuffy má pozitivní výsledky, i když nemůžeme říci, jestli se těmito lidem opravdu podaří svůj život změnit po odchodu z IKV.⁸⁶

3.8 Resocializace

Než se začneme věnovat pohledu Mariána Kuffy na možnost resocializace sociálně vyloučených lidí, nejdříve objasníme, co to vlastně resocializace je.

3.8.1 Pojem resocializace

V slovníku cizích slov je resocializace popisována jako „*výchovné působení na pachatele trestného činu zaměřené na zpětné zařazení do běžného života společnosti.*“⁸⁷ O resocializaci se jedná zvláště tehdy, když usilujeme o to, aby dotyčný člověk přestal porušovat platné normy společnosti, a zároveň nám jde o to, aby je začal dodržovat. Vliv resocializační činnosti je individuální, jelikož je závislý na mnoha faktorech, jako jsou například:

- důvody porušování společenských norem
- zda se klient sám chce opět do společnosti zařadit nebo zda je v resocializačním zařízení z donucení
- charakter klienta
- rodina klienta

⁸⁶Srov HAJDUCHOVÁ, Mária. *Nádej u bezdomovcov v súvislosti s miestom ich pobytu*.s.67,72.

⁸⁷ Srov.SCHAVEL, *Sociálna prevencia*. s. 44.

- hodnoty klienta atd.⁸⁸

3.8.2 Základ resocializace

Základem resocializace je změnit člověka zevnitř, protože jinak je tento proces pouze drezurou. Marián Kuffa v jednom televizním pořadu říká: „Naše školství klade velký důraz na svaly a na rozum. Zapomínáme na tu nejdůležitější část, na srdce. Útok na srdce, to je výchova, výchova láskou. Když držíme člověka za srdce, držíme celého člověka. Když ho držíme za hlavu, tak on bude dobře jednat pouze do té doby, dokud máme nad ním dohled „pod bičem“. Pokud člověka držíme za srdce, on bude jednat tak, jak chceme my i za rohem.“⁸⁹ Proto nejdůležitější práce je změnit klienty zevnitř, tam kde je skrze nás mění Bůh.⁹⁰

3.8.3 Hodnoty v resocializaci

Pokládám za důležité zmínit žebříček hodnot IKV, který je podle Mariána Kuffy rozdílný s oborem sociální práce. Marián Kuffa vypráví zkušenost, kdy za ním přišla z úřadu sociální pracovnice a kladla mu na srdce, aby usiloval o resocializaci klientů, že má klienty zařadit do pracovního procesu a trvala na tom, že zaměstnání je pro resocializaci nejdůležitější. On na to odpověděl: „V IKV není zaměstnání na prvním místě, my máme jinak postavené hodnoty a zaměstnání je až na šestém nebo sedmém místě.“

⁸⁸ Srov. SCHAVAL, *Sociální prevence*, s. 45.

⁸⁹ Srov. <http://www.ceskatelevize.cz/porady/1110800978-kde-konci-nadeje-zacina-peklo/20356226577/> .[online]. [cit. 2015-01-10].

⁹⁰ Srov. <http://www.ikv.sk/dbsj.phtml?id3=37075>. [online]. [cit. 2017-11-09].

Nyní si hodnoty IKV popíšeme.

Hodnoty resocializace IKV

1. Vztah k Bohu - pokud je klient nevěřící, vztah k vyšším principům jako je nekrást, nepodvádět, nelhat.
2. Vztah k tomu, co tě zotročuje - osvobodit se od alkoholu, nezřízeného sexu, drog.
3. Vztah k ženám - žít s jednou ženou, neplodit děti všude po světě.
4. Vztah k dětem - vzít zodpovědnost za svoje děti.
5. Naučit se, co to je být otcem - vychovávat a umět být i přísný, ale vždy s láskou.
6. Vztah k penězům – znát hodnotu peněz a vážit si věcí.
7. Vztah k zaměstnání.⁹¹

Sociální pracovnice viděla jako nejdůležitější hodnotu zaměstnání. Ale když se všechny body přeskočí a jde se hned k poslednímu, tak klient sice začne pracovat, sociální pracovník si ho odškrtně v dokumentech a stát si udělá čárku. Ale klient nebude mít oporu v Bohu, ani si nebude vážit poctivého jednání, nebude osvobozený od svých závislostí, peníze třeba propije, a může kvůli tomu ztratit i zaměstnání. Klient bude žít promiskuitním životem a bude mít po světě hodně dětí, o které se nebude starat, a pokud bude nějaké děti vychovávat, tak jim nemá jaké hodnoty předávat. Nebude znát hodnotu peněz a bude utrácet za nepotřebné věci. Proto je nejdříve potřebné

⁹¹ Srov.GORYLOVÁ, Teresa. *Charitativní a sociální práce*.s. 44.

věnovat se předešlým bodům, aby byl klient opravdu resocializován a mohl žít dobrý život.⁹²

3.8.4 Bezdomovec je nemocný na lásku

Nyní se pokusíme objasnit důvod výše zmíněných hodnot. Marián Kuffa, říká: „Bezdomovec je nemocný na lásku, protože neumí lásku dávat ani ji přijímat. A právě to se musí naučit, aby se uzdravil.“⁹³ Abychom lépe porozuměli tomu, co znamená, že je člověk „nemocný na lásku“, popíšeme tři stupně zralosti nebo tři stupně lásky, které uvádí Marián Kuffa.

1. Ve **třech letech** dítě pořád jen vyžaduje: „Maminko dej, tatínku dej...“ Někdy se bohužel stane, že takovému dítěti je třicet, čtyřicet, padesát let a pořád je na úrovni tříletého dítěte. Narkoman a alkoholik byl takto naučený a dál se nedostal.
2. **Adolescent** je už naučený dávat, ale pouze něco za něco, obchoduje, kalkuluje. Pokud se takový člověk, který zůstal ve věku adolescenta, ožení, trápí ženu a jakmile nastane v manželství něco těžkého, kde je potřebné z jeho strany dávat a nic nepřijímat, tak selže a opustí rodinu. A potom už se lehce zaplete do drog, alkoholu a končí na ulici.

⁹² Srov. GORYLOVÁ, Teresa. *Charitativní a sociální práce*.s. 44.

⁹³Srov.http://dolezite.sk/old/Pravda_podavana_jednoduchym_a_zrozumitelnym_sposobom_pr_152.html. [online]. [cit. 2016-09-03].

3. Ve 25 letech je již **člověk zralý** a jako takový už touží po dobru druhého. Chce, aby jeho protějšek byl šťastný. Takový člověk nic neočekává, a proto se dokáže radovat z maličkostí.⁹⁴

Pokud se člověku podaří, že se naučí děkovat a dávat, pak je člověk vyléčený. Marián, ale dodává: „Samozřejmě to neznamená, že takový člověk se už nedostane do potíží, ale už zná lék a ví, jak se má chránit.“⁹⁵ Teď se zkusíme podívat, jakým způsobem tomu Marián Kuffa učí.

V IKV se klienti učí děkovat a dávat tím, že si navzájem pomáhají a pracují pro dobro své i ostatních. Drsní chlapi ošetřují tělesně postižené kamarády, pracují na zahradě, starají se o dobytek, staví domy, modlí se. Domy, ve kterých bydlí, sami postavili. Marián Kuffa dělá vše s nimi, a tím jim ukazuje, že není pouze řečník, a dodává: „To je cesta výchovy, že se shoduje to, co říkáme, s tím, co děláme. Jsme důvěryhodní a to je velmi důležité. V tomto prostředí lásky, přijetí, osobního příkladu, ale zároveň i disciplíny se tito lidé mění.“⁹⁶

3.8.5 Sociální byty

Po nějakém čase stráveném v IKV se někteří klienti sblíží a chtějí spolu založit rodinu. Marián Kuffa postavil s klienty bytovku s byty pro

⁹⁴Srov. http://dolezite.sk/old/Pravda_podavana_jednoduchym_a_zrozumitelnym_sposobom_pr_152.html. [online]. [cit. 2016-09-03].

⁹⁵Srov. http://dolezite.sk/old/Pravda_podavana_jednoduchym_a_zrozumitelnym_sposobom_pr_152.html. [online]. [cit. 2016-09-03].

⁹⁶Srov. <http://www.ceskatelevize.cz/porady/1110800978-kde-konci-nadeje-zacina-peklo/20356226577/>. [online]. [cit. 2015-01-10].

rodiny, které se zkouší osamostatnit. Mariánova zkušenost je taková, že práce s těmito lidmi je na roky. Některým rodinám se dá možnost osamostatnit se a poskytne se jim sociální byt. Rodiny žijí úplně samostatně bez dozoru, ale někdy přijde kontrola, podívat se, zda nepijí alkohol, jestli děti chodí do školy a zda nejsou zanedbané. Marián říká, že nějakou dobu rodiny dobře fungují, ale stává se, že po čase opět podlehnou alkoholu. V tom případě se rodina opět rozdělí, muž jde do zařízení pro muže a žena je v zařízení pro matky s dětmi, a takto se to opakuje i několikrát za jejich život. Ale jsou i takoví, kteří po opuštění IKV žijí dobře.⁹⁷ Zde vidíme, že resocializace sociálně vyloučených lidí není vůbec jednoduchá a řešením není pouhá materiální pomoc a konečným úspěchem není, když klient začne chodit do zaměstnání.

⁹⁷ Srov. GORYLOVÁ, Teresa. *Charitativní a sociální práce*.s. 42.

4 Srovnání

V této kapitole bych ráda zkoumala některé aspekty činnosti Mariána Kuffy, které jsou rozdílné od běžné činnosti terapeutických komunit nebo různých sociálních zařízení. Zmíněné rozdílnosti popisuje a jejich důvod vysvětluje sám Marián Kuffa.

4.1 Výhody IKV oproti běžným sociálním zařízením

Nyní se podíváme, jaké výhody má podle Mariána Kuffy činnost IKV v porovnání s běžnými sociálními zařízeními.

4.1.1 Rodinný systém

Jako jednu z výhod IKV uvádí Marián Kuffa snahu napodobit model rodiny. Sebe pokládá za otce rodiny. Ví, že nemůže rodinu úplně nahradit, ale z části ano. Z jeho role otce musí klienti rozeznat lásku, když něco nařizuje, zakazuje a třeba i bouchne do stolu, musí být poznat, že je to z lásky, že to dělá proto, aby chránil jejich život. „Pokud by to poznat nebylo, tak je to k ničemu.“⁹⁸

Rozčileného a přísného jsem Mariána Kuffu za svou návštěvu viděla mockrát, ale v jeho očích nebyla nikdy zloba, vždy bylo vidět, že v jeho jednání je láska. Když jsem mluvila později s klienty o Mariánovi Kuffovi, tak mohu potvrdit, že i oni jeho lásku vidí, a i když je na ně přísný a možná na někoho někdy nespravedlivý, tak si klienti uvědomují a jsou si jisti, že je má rád a jednal-li přece nespravedlivě, tak

⁹⁸ Srov. GORYLOVÁ, Teresa. *Charitativní a sociální práce*.s. 37.

nedopatřením. Nepotkala jsem v zařízení klienta, který by o něm mluvil negativně a nemyslím, že by to bylo ze strachu. Jsem také v kontaktu i s klienty, kteří ze zařízení již odešli a vyjadřují některé věci, které se jim v zařízení nezdály dobré, ale na Mariána Kuffu nedají dopustit. Říkají o něm, že je to úžasný člověk a že jim moc pomohl. Jako negativum častěji uváděli, že se k němu někdy dostanou nepravdivé informace, nebo se k němu některé informace nedostanou vůbec.

4.1.2 Důvěra

Další výhodou, kterou Marián Kuffa vnímá oproti běžným zařízením je důvěra ke klientům. Marián bere klienty jako své syny, říká, že za ním může kdokoliv přijít i ve čtyři hodiny ráno, v zařízení je volnost pohybu.⁹⁹ Myslím, že je vhodné také uvést, že Marián Kuffa si se všemi klienty tyká a oni s ním také. Mohu potvrdit, že mu tím autorita neklesla.

4.1.3 Bůh

Jako poslední výhodu Marián Kuffa uvádí vztah k Bohu, který se v zařízení považuje za hlavní věc.¹⁰⁰ Marián má zkušenost s tím, že ti klienti, kteří Boha do svého života pustili a přijali ho, dokázali svůj život změnit, dokázali se postavit čelem ke svým chybám a pokud to šlo, tak je i napravit.¹⁰¹

Ze své zkušenosti mohu říct, že někteří klienti víru opravdu mají, některé klienty jsem viděla se i samostatně modlit v kapličce. Při mé

⁹⁹ Srov. GORYLOVÁ, Teresa. *Charitativní a sociální práce*.s. 37.

¹⁰⁰Srov. GORYLOVÁ, Teresa. *Charitativní a sociální práce*.s. 37.

¹⁰¹ Srov.<http://www.ikv.sk/dbsj.phtml?id3=37075>. [online]. [cit. 2017-11-09].

první návštěvě v IKV mi utkvěl rozhovor s jedním klientem, který mě po IKV provázel. Říkal mi, že on věřící není, říkala jsem mu, že pro něho v tom případě musí být těžké se každý den tolik modlit. Odpověděl, že to není těžké, že se modlí i sám, když má službu třeba na rybníku, tam je například několik dní a tím pádem nemusí chodit na společný program, protože tam i přespává, a stejně se tam modlí. Ptala jsem se ho proč, když v Boha nevěří. On mi odpověděl: „A co když má Maroš pravdu.“ Bylo to pro mě úsměvné.

4.1.4 Symbióza více zařízení

Marián Kuffa vidí jako velké pozitivum symbiózu mezi tělesně postiženými, osamělými matkami a bezdomovci. Kdyby tyto skupiny lidí nechal žít spolu bez dozoru, tak by to mělo negativní následky, potřebují dozor, ale laskavý dozor, dodává Marián Kuffa. V této symbióze vznikají krásné situace, kdy např. tvrdí chlapi z vězení pomáhají stařence nasednout do sanitky. Babička má radost, že jí mladí chlapi pomohou, že se o ní zajímají a chlapi mají zase radost, že babičce mohli pomoci. Nebo starší lidé dávají dětem bonbóny a různé sladkosti a ty za nimi běhají. Toto v žádném jiném zařízení není možné.¹⁰²Tato symbióza činí IKV jedinečnou i vůči jiným křesťanským zařízením.

Zdá se mi, že s rodinným systémem souvisí i to, že pokud klienti dodržují pravidla, nemusí IKV nikdy opustit a mohou v něm dožít. V běžných sociálních zařízeních bývá pobyt vždy časově omezený.

¹⁰²Srov. GORYLOVÁ, Teresa. *Charitativní a sociální práce*.s. 42.

4.2 Nevýhody a rizika IKV oproti běžným sociálním zařízením

V předešlé kapitole jsme si řekli výhody, které Marián Kuffa v IKV vnímá a nyní se podíváme, jestli ve způsobu své činnosti vidí i nějaké nevýhody nebo rizika.

4.2.1 Mnoho klientů a málo personálu

Marián vidí jako nevýhodu IKV, že pro velké množství klientů a malý počet pracovníků, není možné dělat činnost tak kvalitně, jak by bylo potřebné.¹⁰³ Na otázku, proč přijímá tolik klientů, říká, že jim jde o život. Zmiňuje, že by byl moc rád, kdyby se těmito lidem věnovaly i jiné instituce nebo řehole, že se rád podělí se svými zkušenostmi, a také je ochoten pomoci i po materiální stránce, aby bylo možné s těmito lidmi pracovat kvalitněji.¹⁰⁴

Malou kapacitu personálu vidím jako opravdu velký problém, zvláště nízký počet mužů, jelikož ženy si těžko poradí s tvrdými chlapy z vězení, s těmi si neporadí ani každý muž. Jak jsme si již řekli, v zařízení pro muže jsou muži s různými problémy, jedni jsou tvrdí starší chlapi z vězení, kteří například byli odsouzeni za vraždu. Při mé poslední návštěvě jsem v IKV potkala muže, který byl již dvakrát odsouzen za zabití, jednou na deset let a po druhé na patnáct let. Mezi těmito lidmi jsou i mladí muži, kteří bojují ze závislostmi nebo byli propuštěni z ústavů. Jelikož, jak Marián Kuffa říká, je v IKV málo

¹⁰³ Srov. GORYLOVÁ, Teresa. *Charitativní a sociální práce*. s. 38.

¹⁰⁴ Srov. <https://www.youtube.com/watch?v=BbUL4I0gC4Q>[online]. [cit. 2017-11-16].

personálu, tak i v tomto jednom zařízení je nedostatek dohledu a myslím, že zde může docházet k nepříjemným situacím mezi klienty, o kterých se třeba Marián Kuffa ani nedozví, protože už je to nad jeho možnosti.

4.2.2 Zneužívání dobroty druhých

Zneužívání dobroty druhých vidí Marián Kuffa jako riziko u zaměstnanců IKV. Zaměstnanci přijdou a chtějí dělat vše čestně a chtějí být milosrdní a klienti to ihned vidí a hned toho zneužívají. Problém vidí v tom, že je někdy právě špatně pochopené milosrdenství.¹⁰⁵

Marián Kuffa mi vysvětloval pojem milosrdenství, říkal, že Bůh je milosrdný, ale je i spravedlivý, to znamená, že dobré odměňuje a zlé trestá. Pokud by někdo chtěl být jen milosrdným, tak druhému člověku nepomáhá, ale zabíjí ho, zničí ho a vůbec mu nepomůže. Milovat neznamena dovolit všechno, ale jen to, co ti prospěje.

¹⁰⁵ Srov. GORYLOVÁ, Teresa. *Charitativní a sociální práce*.s. 39.

Závěr

Cílem mé bakalářské práce bylo popsat přístup Mariána Kuffy k lidem v nouzi, zmínit rozdíly v jeho přístupu k těmto lidem a v přístupu běžných terapeutických komunit nebo sociálních zařízení.

K naplnění tohoto cíle jsem použila odbornou literaturu, knihy o Mariánu Kuffovi, čerpala jsem z jeho přednášek, i z osobní zkušenosti z pobytu v Institutu v Žakovcích, v Lubici a v Bílé Vodě.

V této práci jsem popsala jednotlivá fungující zařízení Institutu Krista Velekněze a způsob práce s lidmi v nouzi. Popsala jsem, jaké jsou možné příčiny sociálního vyloučení a jak na ně Marián Kuffa reaguje. Popsala jsem způsob, důležité prvky a hodnoty v resocializaci podle Mariána Kuffy. Popsala jsem pozitiva a negativa v činnosti Institutu Krista Velekněze, jak je vnímá sám Marian Kuffa. K některým částem jsem připojila své postřehy z návštěvy IKV.

Pro mě osobně bylo psaní této práce velmi obohacující, několikrát se mé hodnocení přístupu a jednání Mariána Kuffy měnilo, a proto se neodvážuji jeho činnost osobně hodnotit.

Přínos této práce vidím v tom, že může být obohacím jak pro sociální pracovníky, tak i pro pastorační pracovníky. Může být zamyšlením nad různými etickými dilematy a povzbuzením k hledání odpovědí na další otázky, které může vyvolat. Práce může být novým impulsem pro práci se sociálně vyloučenými lidmi – jinak, než jsme

zvyklí. Například symbióza několika zařízení dohromady může být velmi inspirativní pro terapeutické komunity.

Práce vychází jak z odborné literatury, tak z bohaté zkušenosti Mariána Kuffy, který se intenzivně věnuje sociálně vyloučeným lidem už dvacet tři let. Domnívám se, že se mi podařilo cíl mé bakalářské práce naplnit, a doufám, že bude pro zájemce o tuto tematiku obohacujícím.

Seznam literatury

LITERATURA:

GORYLOVÁ, Teresa. *Charitativní a sociální práce*. Olomouc, 2011. Bakalářská práce. Univerzita Palackého v Olomouci Cyrilometodějská teologická fakulta. Vedoucí práce ThLic. Jakub Doležel.

HAJDUCHOVÁ, Mária. *Nádej u bezdomovcov v súvislosti s miestom ich pobytu*. Trnava, 2010. Bakalářská práce. Trnavská univerzita, Filozofická fakulta. Vedoucí práce Doc. PhDr. Eva Naništová, CSc.

LIŽIČAR, Martin. *Farár Marián Kuffa: Boh za teba bojuje do poslednej chvíle*. Slovensko: BeneMedia, 2017. ISBN 9788097258726.

LIŽIČAR, Martin. *Kazateľnica život: alebo V nebi najdes prostitutky, vrahov aj zlodejov*. Kumran, 2015. ISBN 9788089487639.

LIŽIČAR, Martin. *Marián Kuffa, Maturita z lásky: Za nesmrtnu dušu znesiem všetky kopance*. Kumran, 2016. ISBN 9788089487745.

MARTINEK, Michael. *Praktická teologie pro sociální pracovníky*. 2. vyd. Praha: Jabok, 2010. ISBN 978-80-904137-6-4.

MATOUŠEK, Oldřich, KŘIŠŤAN, Alois (ed.). *Encyklopedie sociální práce*. Praha: Portál, 2013. ISBN 978-80-262-0366-7.

MATOUŠEK, Oldřich. *Slovník sociální práce*. Vyd. 2., přeprac. Praha: Portál, 2008. ISBN 9788073673680.

Propagační materiál: Charitativní projekt, *Inštitút Krista Velekňaza: Žakovce*.

RATZINGER, Joseph. *Zur Lage des Glaubens: ein Gespräch mit Vittorio Messori*. München [u.a.]: Verl. Neue Stadt, 1985. ISBN 3879961808.

SCHAVEL, Milan a kol. *Sociálna prevencia*. Bratislava: Vysoká škola zdravotníctva a sociálnej práce sv. Alžbety, 2010, ISBN 978-80-89271-22-1.

ŠIMKOVÁ, Eva. *Management a marketing v praxi neziskových organizací*. Vyd. 4., aktualiz. Hradec Králové: Gaudeamus, 2009. ISBN 9788074350122.

VÁGNEROVÁ, Marie, Ladislav CSÉMY a Jakub MAREK. *Bezdomovectví jako alternativní existence mladých lidí*. Praha: Karolinum, 2013. ISBN 978-80-246-2209-5.

ELEKTRONICKÉ ZDROJE:

Česká televize, Dostupné z:

<http://www.ceskatelevize.cz/ivysilani/10435218378-moje-romske-deti/>. [online]. [cit. 2015-01-10].

Česká televize, Dostupné z:

<http://www.ceskatelevize.cz/porady/1110800978-kde-konci-nadejzacin-a-peklo/20356226577/>
[online]. [cit. 2015-01-10].

Marián Kuffa - Boh nám dáva silu hovoriť pravdu, Dostupné z:

<https://www.youtube.com/watch?v=ZvUA-eRRnw8>
[online]. [cit. 2017-10-27].

Dom Božského Srdca Ježíšova, Žakovce. Dostupné z:

<http://www.ikv.sk/>[online] [cit. 2017-11-09].

Dom Lazar, Dostupné z:

<http://www.ikv.sk/dom-lazar.phtml?id3=90253>.
[online]. [cit. 2017-11-09].

Dom Marie Magdaleny, Dostupné z:

<http://www.ikv.sk/dmm.phtml?id3=37079>.
[online]. [cit. 2017-11-09].

Dom Božieho Milosrdenstva, Dostupné z:

<http://www.ikv.sk/dbm.phtml?id3=37078>

[online]. [cit. 2017-11-09].

Dom S. Ernestove, Dostupné z:

<http://www.ikv.sk/bila-voda-dum-s>

[mstanislavyernstove.phtml?id3=37095](http://www.ikv.sk/bila-voda-dum-s).

[online]. [cit. 2017-11-09].

Dom Choryne, Dostupné z:

<http://www.ikvchoryne.cz/>[online]. [cit. 2017-11-09].

Dôležité.sk, Dostupné z:

http://dolezite.sk/old/Pravda_podavana_jednoduchym_a_zrozum

[itelnym_sposobom_pr_152.html](http://dolezite.sk/old/Pravda_podavana_jednoduchym_a_zrozum)

[online]. [cit. 2016-03-09].

DVE PERCENTA.SK Dostupné z:

<https://www.dvepercenta.sk/details.php?organizationID=6767>.

[online]. [cit. 2017-10-30].

Filantrop roku, Dostupné z:

[https://www.webnoviny.sk/filantropom-roka-je-mirobilik-za-](https://www.webnoviny.sk/filantropom-roka-je-mirobilik-za)

[pomoc-onkopacientom](https://www.webnoviny.sk/filantropom-roka-je-mirobilik-za)

[online]. [cit. 2017 11-16].

Inštitút Krista Veľ'kňaza, Žakovce, Vlastná výroba, *Fond socialneho rozvoja*, weby Portal. Dostupné z: <http://www.ikv.sk/vlastna-vyroba.phtml?id5=7560> [online]. [cit. 2016-09-03].

Inštitút Krista Veľ'kňaza, Žakovce. *Fond socialneho rozvoja*, weby Portal Dostupné z: <http://www.ikv.sk/dom-lazar.phtml?id3=90253> [online]. [cit. 2016-09-03].

Inštitút Krista Veľ'kňaza, prebiehajúce projekty, Dostupné z: <http://www.ikv.sk/prebiehajuce.phtml?id3=43372> [online]. [cit. 2017-10-30].

Inštitút Krista Veľ'kňaza, *Šanca pre nový začiatok*. Dostupné z: <http://www.ikv.sk/heifer-sanca-pre-novy-zaciatok.phtml?id3=37148>. [online]. [cit. 2017-10-30].

Inštitút Krista Veľ'kňaza, *Šanca pre nový začiatok*. Dostupné z: <http://www.ikv.sk/sanca-pre-teba.phtml?id3=52708> [online]. [cit. 2017-10-28].

KABOŠ, L.: *Všetky moje deti - Marián Kuffa v dokumentárnom filme Ladislava Kaboša* [DVD]. Bratislava: Media film, 2014.

Magdalena o. p. s. *Magdalena-ops.eu*. Dostupné z: <http://www.magdalena-ops.eu>. [online]. [cit. 2016 - 09 - 12].

Marián Kuffa, *Podnikateľ s dušami*. Dostupné z:
<https://www.youtube.com/watch?v=BbUL4l0gC4Q>
[online]. [cit. 2017-10-28].

MARIÁN KUFFA – Bůh si s oblibou vybírá nejslabší, Dostupné z:
<https://www.youtube.com/watch?v=T6D7diLSynE>
[online]. [cit. 2017-10-28].

MARIÁN KUFFA – Forunin. Dostupné z:
https://www.youtube.com/watch?v=sHQulGILi2w&feature=player_embedded [online]. [cit. 2017-06-10].

MARIÁN KUFFA - Príbehy písané životom. Dostupné z:
<https://www.youtube.com/watch?v=MCn-iEg2Ez4>
[online]. [cit. 2017-10-28].

MARIÁN KUFFA – Muž a žena, otec a matka. Dostupné:
https://www.youtube.com/watch?v=TI_gyIR71Fo
[online]. [cit. 2017-10-28].

Notabene, *Žakovská škola lásky*. Dostupné z:
<http://www.notabene.sk/?advokacne-aktivity&novinka=1235>[online]. [cit. 2017-11-16].

Zaostri na rodinu. Dostupné z:
http://zaostri.sk/data/article/file/287_cd3postavamatky.mp3[online]. [cit. 2017-10-28].

Prešovský samosprávny kraj. Dostupné z:

<http://www.pokraj.sk/sk/samosprava/udaje/cena-psk/cena-predsedu-psk/rok-2007/ing-mgr-Marián-kuffa-d-h-c.html>.

[online]- [cit. 2016 - 03- 03]

Prednáška: Marián Kuffa - FESTIVAL ZA JAZEROM 2017

https://www.youtube.com/watch?v=K_-QosgdeyQ

[online]. [cit. 2017-12-03].

*Sociálna práca*4/2006. Dostupné z:

http://www.socialniprace.cz/soubory/4-2006_bezdomovectvi-120116134722.pdf

[online]. [cit. 2017-11-16].

Vlastná výroba, Dostupné z:

<http://www.ikv.sk/vlastnavyroba.phtml?id5=7560>

[online]. [cit. 2017-11-09].

Výročná zpráva z 23.5.2016, Dostupné z: www.registeruz.sk/

[online]. [cit. 2017-10-30].

